MEHMET ÇAVUŞ

BULGARİSTAN'DAN SESLER

ŞİİRLER

İSTANBUL-1985

MEHMET ÇAVUŞ – BULGARİSTAN'dan SESLER

Bulgaristan'dan
S E S L E R
(Şiirler)

YAYLACIK MATBAASI
İSTANBUL — 1985

MEHMET ÇAVUŞ

Bulgaristan'dan
SESLER
(Şiirler)

İstanbul — 1985

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Önsöz	7
Şu Bizim Türkeli	13
Azınlıklar Mezarı	14
Yazgı	15
Çamurlu Sokak	16
Trotuvar Geceleri	17
Gündüz Benim İçimde	18
Sosyal Şiir	19
Ozanla Söyleşi	21
Burukluk	23
Zehirli Gerçekler	24
Mavi ve Kara	25
Yitirilen Yaşam	27
Çağdaş Şiir	28
(.....)	29
(.....)	30
Pomak Türkleri Düşünelim	31
Kırılan Dal, Kırılan Gönül	33
Öğüt Yerine	36
Aynaların Gizlediği	38
Ümit	40
Köyden Çıkarken	42
Barışa Giderken	44
Dertli Şiir	46
Dörtlüklerde Ben	48
(.....)	50
Yanlış Anlamayın Bizi	51
Recep Küpçü'nün Mezarında	52
Mehmet Con'un Mezarında	54
Irmak	56
Düşler Üstüne	58

	Sayfa
Kırık Saz	59
Elma Ağacı	60
Sahteler Dünyası	61
Oturum	63
Korkunun Çarşamba Pazarında	69
Günlerin Gazeli	84
Gazel No: 1	86
Gazel No: 2	86
Gazel No: 3	87
Gazel No: 4	87
Gazel No: 5	88
Gazel No: 6	89
Gazel No: 7	89
Gazel No: 8	90
Gazel No: 9	90
Gazel No: 10	91
Gazel No: 11	92
Gazel No: 12	93
Rubailer	95
Ağlama Yanılmışsam Anılarımda	99
Diyeceklerim	101
Gecelerin Biriktirdiği	102
Elveda	104
Yalnızlık	105
Yanıt Yerine	106
Yalan Söyledin	107
Bekleyiş	108
Biliyorum	108
Sen Benimsin	109
Haziranbaşı Şiirleri	110
(.....)	115
Kuşkulu Sevgi	117
Notlarımız	118
Saklambaç	118
Yıkılan Köşk	119
Çağrışımlı Dizeler	120
Efkârlı Şiir	121
Kırık Yaşam	122
Notlarımız	123

ÖNSÖZ

Sanat konusunda beni her zaman ilgilendiren bir sorun vardır: Şiir ve gerçek. İki sözcükten oluşan iki kavram. Şiir nedir? Gerçek nedir? Tam, yerinde ve somut (müşahhas) tarifi verilmemiştir güncelliğini yitirmeyen bu iki sorunun. Verilemez de. Zira şiir ve gerçek, kavram olarak, fikir olarak zamanla değişir. Şiirde değişiklik yalnız biçimde olmayıp, genelde, içeriği de kapsayan bir sorundur. Gerçek şiirin köklerini olağanın dışında aramak ve tahayyül etmek zorunluğu duyulmuştur her zaman. Çünkü şiir duygular ve hayaller ürünü olunca olağanüstü gerçekleri, olguları, duygulanmaları tasvir eder ve canlandırır. Şiir, düşünen, çabalayan, varolma savaşı veren, olumlu-olumsuz yönleriyle İNSANDIR. Böyle olunca, insan, düşleri kadar renkli ve canlıdır; bu düşler ve renkler kadar sonsuzluğa kök salar, meyve verir.

Büyük şiir, gerçek şiir sağduyunun müziğidir. Bu müzik, şiirin biçiminde değil, içeriğindedir, özündedir; ona değer kazandırır ve ömrünü uzatır. Yine de bu ÖZ, şiirin tüm başarıları için ideal bir unsur olmamıştır. Bunun nedenlerini toplum düzenlerinde, insanların aşırı tutkularıyla idealizme erişememesinde, ya da böyle bir manevî yasa ve hayal yoksunluğunda aramak sanki şarttır. Ama bir gün gelecek, insanoğlunun özlemini çektiği bu «büyük şiir», «gerçek şiir» muhakkak ustasını bulacaktır.

Şiirde «biçim» demiştik. Biçim, şiirin dış görünüşü ve giysisidir. Sözcük oyunları, nazım şekilleri, kafiye, üslûp v.b. şiirin en önemli biçim ögeleridir ve biçim, göz-kulak içindir. En önemlisi İÇERİKTİR, ÖZDÜR; kalbe, duyulara, bilince seslenen, etkisini gösteren, ama bu İÇERİK olaylara uyumlu bir BİÇİM'e ihtiyaç duyar. BİÇİM, İÇERİK ve OLAYLAR arasında doğal ve zorunlu bir denge yaratılınca GERÇEK ŞİİR doğar. Gerçek, şiirin toprağı, suyu, havası ve güneşidir.

İnsanlar, varlıkları, kişilikleri, yaşamları, duygulanmaları, yazgıları, çelişkileri ve birey özellikleriyle bir toplumun nüvesini oluştururlar. Siz saygıdeğer okurlarıma sunduğum bu şiirler, edebiyat cephesine atıldığım ve 13 yaşımdan beri yaşamımı edebiyata adadığım belli bir dönemin *başarılı-başarısız ürünleridir. «Belli bir dönemin» deyince, Bulgaristan tarihinde azınlıklara uygulanan ve hiç bir zaman affedilmeyecek canavarlıkları, barbarlığı, kıyıcılığı, «asimilasyon» sözcüğünün içerdiği her türlü sapıklıkları, kötülükleri düşünmek ve düşünülenleri şiirlerde aramak en önemlisidir kanısındayım. Abartmaya hiç bir zaman yer vermedim. Bu şiirler her türlü kasıtlı abartmalar dışında gönül kırıcı gerçeklerin, düşündürücü olayların başarılı, ya da başarısız yankıları sayılırlar. İlk görünüşte biçim çeşitliliği çekici olur. Biçim, «göz-kulak içindir» demiştim. Hiç bir zaman ağırlık vermediğim ve tek düze bulduğum bu düşünceyi yine tekrarlıyacağım. Sözkonusu BİÇİMLER genelde Türk şiirine özgüdür. Kaldı ki, Bulgaristan'da Politbüro'nun 1969 yılı ırkçı kararlarından sonra siyasette Türkiye'yi, edebiyatta da Türk şiiri biçimlerini hatırlatacak ve dile getirecek hareketlere karşı yeni baskılar uygulanmaya başlandı. Etnik; dil, kültür, din, töre v.b.*

konularda asimilasyona ağırlık verildi. Irkçı Bulgar milliyetçiliğine, Bulgar şövenliğine yeşil ışık yakıldı. Sözkonusu kararların bundan sonra, yani 1970-1980'lerde uygulanması sırasında Türklere ve Türk soylu öteki azınlıklara karşı tarihi işkencelere geçildi. Önce Türk okulları kapatıldı. Bundan sonra Türkçe yasaklandı. Çeşitli gazete ve dergiler kapatıldı. Bulgaristan Türklerinin edebiyatı ölüme mahkûm edildi. En özgün, en yetenekli şair ve yazarların bir kısmı uydurma nedenlerle tutukevlerine sürüldü, bir kısmı her haktan yoksun bırakıldı. Tüm bunların yapıldığını ve yapılacağını daha önceden tahmin ettiğim için, bilinçli olarak biçime ağırlık verdim. Geniş kuşağın bu biçimleri öğrenmelerini amaçladım.

Edebiyatta GERÇEKÇİLİK, gözlem ve müzakere sonucu gerçeği kendi renkleri ve özellikleriyle anlatmaktır. Ben de bu bilince uyum göstermeyi, soykırımının uygulanmasına karşı tepki ve direnişleri dile getirmeyi, gerçek olaylarla okurlar arasında sadece bir ELÇİ olmayı uygun buldum. Birkaçı dışında, siz okurlarımın bilincine ve takdirine sunduğum şiirlerin tümü, sözkonusu «soykırımda» boyutlar kateden ve Bulgaristan tarihinde en iğrenç bir dönemi simgeleyen 1970-1980 yıllarında yazılmıştır. Çalışmalarımda kötü niyet ve gerçek dışı sezgilerin dışında kalmaya özen gösterdim ve bunu gerçek şiire ve doğrulara bağlılığıma borçluyum. Bunun tersini kanıtlayanları ya da gerçeklerin dışına çıkıldığı kuşkusuna kapılanları ve bu tür düşünceleri günışığına çıkaranları en temiz duyular ve içtenliklerle alkışlarım. Aslında bir kitap oluşturan bu şiirler, yüzlercesi arasından gelişigüzel seçilenlerin ürünü sayılırlar. Birçoğu/genellikle lirik şiirler ve gazeller, rubailer/dıştan ters yorumlamalara neden olabilirler. Ama okurların bilinçli bir

kısmı, yani gerçeklerin içine, özüne inmeyi amaçlıyanlar, bir gönlün kırıklığını, ezikliğini görebileceklerdir kanısındayım. Aslında amacım, bunu vurgulamak değil, Bulgaristan gerçeklerini sergilemektir. Bulgaristan'da ve oranın şartlarında her türlü fikir hürriyetinin yok edildiği bir ortamda yazıldıkları için dil, tasvir, benzetme, yapay yorum gibi sorunlara, ağırlık verilmemiştir.

İyi-kötü 2000 dizenin oluşturduğu bu şiirler, gecesinde-gündüzünde feryat eden, kalbi kalbur olmuş, gözyaşları oluk oluk, yarınından emin olmayan 2 milyon soydaşımızın, yani alnı kırış kırış dedelerimizin, ninelerimizin, gözleri uçuk bacılarımızın, kardeşlerimizin acı ve ızdıraplarından izler taşır. Bu iki milyonla kökenimiz bir, yapımız bir, dilimiz bir, dinimiz bir, tarihimiz bir, kültürümüz bir, edebiyatımız bir, şarkı ve türkülerimiz bir, örf ve geleneklerimiz bir olunca, kaderimiz, acı ve ızdıraplar da bir olmalı. Bu dayanışmayı kutsal ve doğal bilmeliyiz. Her türlü baskının karşısında olmak insanlık borcumuzdur.

Anlatılan gerçeklerin değerlendirilmesi, benimsenmesi, tenkit edilmesi ya da inkâr edilmesi benim için onur olacaktır. Siz okurlarımın bildiklerine bir yenisini ekleyebildiysem, unutturulmak istenen geçmişi hatırlatmış olacağım. Bulgaristan Türklüğünün içine akıtılan gözyaşlarının ıslaklığını hissettirebilirsem mutlu olacağım. Bu aynı zamanda benim Bulgaristan'da bıraktıklarıma karşı vefa ve millî borcumdur.

NOT : *Bu yazılarda okuyucuma ulaştırmak istediklerim daha dosyalar arasında iken, Bulgaristan'dan yükselen ferferyatları bütün dünya duydu ve ben söyleneceklerin en azını söylemiş olduğumu görerek acı duydum. Neden mi?*

Ecdat yurdunda 9 yüzyıl tarihsel varlığını sürdüren 2 milyon soydaşım ırkçı Bulgar rejiminin gadrine

uğradı. Taşı ve toprağiyle, kenti ve köyleriyle, dili ve dinleriyle, örf ve âdetleriyle, düğün ve bayramlariyle Türk olan ecdat yurdu Bulgaristan benim can-kan. kardeşlerimin de kanser koğuşunu simgeledi. Kültür emperyalizmi sonucu tarihsel varlığını sürdüren Bulgaristan Türk'leri basını ve edebiyatı, folkloru ve kültürü felce uğradı. Bunu takiben Türk soykırımı sonucu binlercesi kurşuna dizildi, tanklar altında can verdi, onbinlercesi tutukevlerine, temerküz kamplarına sürüldü, yüzbinlercesi kanlı rejimin hışmına uğradı. Gözlerden gözyaşı yerine kanlar aktı; ecdat yurdu Türk kanına garkoldu. İnsanca yaşam ve özgürlüklerin yerini ilkelçağ barbarlığı ve vandalizm aldı.

Örgütsel çalışmalar nedeniyle bu kanlı olayları şiirleştiremediğim, sadece düzyazılarımda dile getirebildiğim için acı duymaktayım. Bir tek görevim ve tükenmez konum, Bulgaristan'daki bu kitlesel soykırımını şiirleştirmek olacaktır. Bu milli acımızı, milli ıztıraplarımızı İkinci, Üçüncü... ve diğer yapıtlarımda dile getirmekle kıvanç duyacağım. Şiirlerimin kökleri Bulgaristan Türklerinin Türklüğü, dalları ve boyaları da soydaşlarımın etnik, maddi ve manevi asimilasyonu, milli ezikliği, burukluğu, esefleri, feryatları olmakla varlığını ve yaşamını sürdürecektir.

Nisan 1985

ŞU BİZİM TÜRKELİ

Şu bizim Türkeli[1], ecdat ülkesi
Kalblerde sel olup çağlar mı dersin?
Gamlı bülbüllerin hicranlı sesi
Yürekler kavurup dağlar mı dersin?

Baykuşlar ötüşür bahçe bağında
Emeller gaspedilir her bucağında,
Soydaşlar can çekişir düşman ağında
Her gönül bir başka ağlar mı dersin?

Eller kelepçeli, diller yastadır
Vefasız çağlayan seller yastadır,
Çağlarca pervasız yeller yastadır
Yalvarışlar teselli sağlar mı dersin?

Yas tutar türküler ve bilmeceler
Ölüm pervanesidir geçen geceler,
Derde deva bulamayan niceler
Rumeli'ne gönül bağlar mı dersin?

Ocak, 1970
Eskicuma

---

[1] Türkeli «Rumeli» anlamında kullanılmıştır.

AZINLIKLAR MEZARI

Sıcaklığını yitiren kadınlar gibi
Kanseri simgeler Rumeli'de günler,
Kanımızı emen akrepleri yankılar
Kelepçeler, darağaçları, sürgünler...

Kan kusarken hüküm giyen türküler
Ölüm taşır karanfil açan her yara,
Zulme karşı savaş verir mazlumlar
Saçlarını bayrak edip rüzgârlara...

Prangalarla gelip geçer günler
Ruhlar esir, kalbler kırık dökük,
Acılar, erkeklerin canına minnet
Anaların gözleri yaşlı, boynu bükük.

Ölüm sellerinde yaşam sürdürüyor
Rodoplar, Dobruca, Gerlova, Deliorman,
Sevda oluşunu yitirirken umutlar
Kavgalardan kopan avuntudur zaman.

Dil yasak, din yasak, töreler yasak
Bir iniltidir her ağıt, her destan,
Derde derman yok, gözler kançanağı
Azınlıklara bir mezardır Bulgaristan!

Ocak, 1970
Turnaovası
Eskicuma

YAZGI

Derdini düşünme solan yaprağın
Giden bir ümittir düşen yapraklar,
Ölçüsüz kederi olur her dağın
Lekesiz değildir yeşiller, aklar...

Kasırga kopunca ulu dağlarda
Yaşama veda der kırılan dallar,
Umutlar yanarken kışta ve karda
Sobada dumanlar beşiğini sallar...

Yıllar kışa çekti. Üzülme sakın...
Gözyaşiyle uzar oklaşan buzlar,
Yellerle dört yandan başlarken akın
İmdada koşamaz meşeli kuzlar...

Gür ormanda ağaç gibisin sen de
Yazlarca kuruyan, kışlarca donan,
Yeller cenkleşirken yaralı sinende
Seni de çöplüğe sürükler zaman...

Gözyaşı selinde solup giderken
Bacağa sızı iner, kırılır kolun,
Yaşamı görmeden öldüm mü, derken
Mezarlığı boylarsın başında yolun.

Kol-bacaktan geçtin, diyelim yaslı
Yaşama hiç, gönlün kırıksa eğer,
Kerem'i aramaz olunca Aslı
Mezarda devleşir sendeki değer!

1970

ÇAMURLU SOKAK

Yabancı oluşumuz zikzaklı bir sokak
Yaşam yolcusuyuz rengi solan aklarda,
Nerden geldik? Nereye yolcuyuz? Niçin?
Ne aradık, ne bulduk bu sokaklarda?...

Sorularla uzayan sokakların tümü
Suyu kesilen yapraklardan farksız...
Denizlerin, nehirlerin suyu hep bol
Ağaçtan değirmenlerimiz hep çarksız...

Alın kırışıklıklarında, göz çukurlarında
Tükenmiyor üç zamanın buzlaşan suyu,
Gözleri kuşlar oydu, alınları yazgımız
Çamurlu sokaklarda tamamladık uykuyu.

Ayakların, giysilerin çamurunu sorma
Ecdat toprağına sevgimizden olacak,
Biz, adsız insanlarıyız bu mahallenin
Öyle değil mi çamurlu sokak?...

Böyle geldik, böyle gidiyoruz işte...
Değişen zamanlar bizim için değil,
Cep delik, cepken delik demiş bir ozan
Çamurlu sokaklarda öldüğümüzü iyi bil!

Ekim, 1970
Eskicuma

TROTUVAR GECELERİ

Yaşamdan kopma yaslı demleri bana sor
Raksederler gençliğimin bilmecelerinde
Bambaşka dünyalara uzanırken ellerim
Yolculuk yaparım trotuvar gecelerinde.

Ne efendisiyim bu gecelerin ne kölesi
Korkunç bir avareliktir ardımda kalan,
Şirin'leri, Leylâ'ları varmış dünyamızın
Yalnızlığımdan gayrı hepsi yalan...

Dümensiz rüzgârlara miras bıraktığım
Yaşanmamış nice dünlerim var benim de,
Emellerim buzlaşırken öyle zamansız
Yazdan kalma günlerim var benim de...

Bahçelerim fidanlarım çimenlerim var
Dilinden anlayamam ki tek birinin...
Duyularım elederken sevdiğim renklere
Ağıtını duyarım trotuvar gecelerinin.

Anlarsa bu geceler anlar kara bahtımı
Türküsü bol, şiiri bol, muhabbeti bol...
Kanseri yankılarken yaşamın serhoşluğu
Beni trotuvar gecelerine iter her yol.

Aralık, 1970
Eskicuma

GÜNDÜZ BENİM İÇİMDE

Ben gündüze vurulmuştum ezelden
Bu karanlık cehennemi andırır,
Haber yoktur aydınlıktan, güzelden
Bütün sesler derdimizi yandırır.

Ben feleğe neyledim ki üzgünüm
Aydınlıktan ve sevgiden uzakta,
Sorgularla geçmektedir her günüm
Benden başka ruhum dahi tuzakta.

Ne yeşilden, ne maviden bir haber
Avutmayan iniltidir yokuşlar,
Gözlerime ve kalbime hamleder
Promete'yi parçalıyan o kuşlar.

Karanlıklar ateş ve kin saçsa da
Dertli dünya artık başka biçimde,
Sabahlarım dolu-dizgin kaçsa da
Aydınlıklar yuvalanır içimde...

Karanlıklar garip gönlün avcısı
Derman olmaz ne yalvarış, ne ahlar,
Nerde kaldı mutluluğun savcısı
Ahu gibi benden kaçan sabahlar?

30.5.1972
Eskicuma

SOSYAL ŞİİR

(E. Hanım'a)

Radyoda türküler geçidi var
Sevenlerin ayrılık yasını dinliyorum
Üzgün, uzak dünyalardayım şimdi
Sen yatakta rahat...

Anılar sesleniyor senden rahat
Bahçeler, yamaçlar, çaylar sesleniyor
Kalem kâğıt getiriyor bir şiir
Çocukluğumdan utanıyorum...

⁂

Biraz daha uzamış dallarda filizler
Sokaklar kurtulmuş kamyon sesinden
Yenisini bestelemiş bir bestekâr
Gülmekten bayılıyorum...

Öpüşlerde köpek boğuşu seviler
Bahçeye çıkmaktan korkuyorum,
Okuduğum roman ölümle bitiyor
Yazarını çok sevdim doğrusu...

⁂

Başım dönüyor, farkında mısın bilmem?
Seni köle etmişsem suç bende
Son gayreti göster bu gece
Rakıma birkaç damlacık
Sian Kaliy akıtıver...

Sona ermesini istiyorum düşlerimin
Bir gün tüm dertlerimi unutacağım
Verecekli terketmeyeceğim dünyamızı
(Bakan, Başbakan olmak istemedim)
Üşüdüm, laser ışığını bana çeviriver!

25.2.1972
Eskicuma

OZANLA SÖYLEŞİ

(Genç yaşta intihar eden ozan dostum Penü Penev'e)

Konuşalım mı diyorsun ,ozanım?
Evde bekleyenin yoktur sanıyorum,
Sokak süpürgesi kadınlara boşver
Çoluk-çocuk ağlamasa ne iyi olur...

Cigaran çoktan söndü dudağında
Gözlerinde başka dünyalar okuyorum,
Başka bahçeler, başka limanlar...
Ve bambaşka yaşam, ölümden sonra...

⁂

Tekrar içelim mi diyorsun, ozanım?
Bengi dertler sırça kadehten başlar
Cesaretli çıktığın için elini öpeyim
Strihnin'le bitiyor ebedî dertler...

Masamızda bir güzel var: Sian Kaliy
Her damlası dudağımızda kor...
Gözlerinden öpemedik çocuklarımızı
Gözlerinde çocukluğumuz ağlıyor...

⁂

Kalkalım mı diyorsun, mezardan?
Rahatı bozulmasın düdüklü orospuların,
Boş kadehlerimiz çoktan kırılmıştır
Bizden haberi olmaz meyhanelerin...

Yerimden kalkmalıyım, deme sakın
Etlerin dökülüyor parça parça...
Bizim için burası mübarek, ozanım
Şarkısı tükenmiyor ölenlerin...

24 Kasım 1973
Turnaovası

BURUKLUK

(Yine E.'ye)

Geceler soğuk olsa da
«Sobayı yak» demiyeceğim
Yaktığın da yok ya...

Sağanak yağmurlar yağıyor
Gözlerime bak, demiyeceğim
Baktığın da yok ya...

Sular yeşil çayır-çimen
Günlerin şiiri böyle başlar
Dante farkında değil bunun.

Havalar loşudu nedense
Pencereleri ben kapıyacağım
Kapadım işte.

Yıldızı var gecenin, Ay'ı var
Isı arıyorlar saksılarda
Nedense üşüyorum...

Uyu uyuyabildiğin kadar
Dünyanın haberi olmaz bundan
Havasızlıktan boğulacağım...

Şubat 1973
Eskicuma

ZEHİRLİ GERÇEKLER

1.

Babamın ölümünde öğretmendim Rodoplarda
Yollara barikat kurmuştu fırtına ve kar
Soğukpınar'da sıkı yönetimi vardı kışın,
Hababam yanardı sobam ölümden habersiz
Şiirler, anılar yazardım bekâr gecelerce
Uzaklardan gel-gel ederdi bir sarışın...

Anamı da kaybettim Yetmişdokuz yazında
Çenesini karım çekti gözleri deniz-derya
Köylünün feryadı göğü sardı duman duman,
Yeğenimle perperişan indirdik mezarına
Ne cenaze namazı, ne telkin, ne mevlüt...
Geleneklere ambargo uygulamıştı zaman!

2.

Yakası açılmamış yaşamdır türküler
Tuna boylarında Aliş, Toroslarda Memet
Kerem'in sazında çöller dolaşır Aslı,
Unuttum türkülerce ağlayıp gülmeyi
Benim türkülerime kurşun sıkar yasalar
Benim türkülerim ölüm döşeğinde yaslı!

Ocak, 1980
Turnaovası
Eskicuma

MAVİ VE KARA

1.

Renklerin öyküsünü anlatın bana
Ebekuşağını indirmek önkoşul
Bahçe bahçe, çiçek çiçek
yeşil, sarı, mavi...
Ve mavi bir denize açılmak sonra
Demir atmak sütmavi limanlara
çocuklar denli içtenliği sevilerin
dudakların titreyişinde korlaşmalar
Yerçekimi Pikaso'nun güvercinlerine
Tanrısal düşlerin yediveren gülü
«Evet»ler sevdiğim kızın gözlerinde
Mavinin dışında tüm renkler kördüğüm
Canım kurban olsun bu renge
Maviye mavice merhabalar...

2.

Kimse düşünmemiştir günlerin karasını
ve karalarca yalnızlığı bulut bulut
toprağım kara, denizim kara...
nasıl gecede doğduğumu anam bilecek
kara düşünmemiştir doğum sancılarında
mahvetti beni bu manzara...

3.

Şiir, şarkı olması da var bu rengin
Sevdiğimin saçlarında masal masal
Kara trenlerle parçalamak karanlığı
Tohumların ışığa uzaması toprakta
Yağmur taşıyan bulutların özgürlüğü
Direnişin şimşeklerce sarsması Yer'i
Hüküm giymesi azınlık türkülerinin
Zenci gözlerinde ince bir rahatlık
Hayırlı olmasını dilerim bu rengin!

Mart, 1982
Osmanpazarı hastanesi
Eskicuma, Bulgaristan

YİTİRİLEN YAŞAM

Alfabesiz bir aldanıştır yaşam
Eflâtun'dan günümüze kadar
Şiler öyle, Şekspir öyle, Göte öyle
«Yaşamın kudreti ümit» demişler
«Ümitsizler canlı ceset» demişler
«Ölüme medet!» demişler...
Ne tatlı bir aldanış, ne garip...
Eflâtun'dan günümüze kadar...
Bir yaşam ağacı düşünelim yemyeşil
Toprağı Bulgaristan olsun bu ağacın
Bir dalı Türk, bir dalı Kuman-Kıpçak
Bir dalı Gagavuz, bir dalı Yörük...
Eski Hun'ların Kağanlar soyundan
Köküne barut suyu döküldü bu ağacın
Dalları mezar mezar şimdi
Yaprakları bulut bulut...
Yanıtını verebilecek misiniz Üstatlar
Hani yaşam, hani sevinç, hani umut?
Eflâtun'u uyandırmayın uykusundan
Kurbanı olmasın bu iğrenç yasaların
Kürek çekemez gözyaşlarımızda
Derdine derman olamaz ölenlerin...

⁂

Beni terket, beni terket umut...
Yağmur taşımıyor her bulut!

Mart, 1982
Eskicuma

ÇAĞDAŞ ŞİİR

(Dostum S.B.'ya)

Öyle güzel, öyle güzelsin ki şiir
ad bulmak olası değil, yeminim var
tüm renkler içinde...
Seviler, bekleyişler, kavuşmalar, öpüşler
Çırılçıplak Sonbahar ormanları örneği
köksüz ağaçlara yaşam veren...

Öyle güzel, öyle güzelsin ki şiir
gülbeşekeri denli istekli alev alev
sözlükler dolusu, evrenler dolusu...,
Sonra somut, sonra özverili ve ince
karalarca deniz-derya yitik, yaşamlı
denizlerce dalgalanmalar arzusu...

Öyle güzel, öyle güzelsin ki şiir
Direnişlerde kanser, kavgalarda şeker,
Gecelerce aydınlık, gündüzlerce kara,
Hastaların yalvarışları denli kuşkulu
algılarda ölüm çağrısı bulut bulut
aman selâ sesi dolmasın kulaklara...

Ocak, 1981
Eskicuma

(.....)
Bana öldüğümü söyledi ölümü bilenler
saçlarımın telleri ağarmıyacak artık
tırnakların uzamıyacak...
Gözyaşlarına, avuntulara, kuşkulara paydos
artık düşünmiyeceğim olup bitenlere
dünyanın işine bak...

Yerçekimi varmış, sağlığımda öğrenemediğim
Nidem tutukevlerine çekmemişse beni
sorgular, uyarmalar geçmez para,
Bir üçgenim vardı bensiz bıraktığım
sırça kadehler dudağımda kırılmıyacak
içimi terkedecek yara...

Sevdiğim kadınlar peşimde koşmasın artık
dillerinden anlıyamam bana vurgunluğu
gözler konuşmaz oldu,
mezarcılara zahmetim olmasın mezarım hazır
tabutumu taşırsa düşmanlarım taşısın
ayaklarım koşmaz oldu...

Güneş bensiz doğacak artık, bensiz batacak
akşamın, sabahın yalınayak demlerinden öte
başka bir dünya kuracağım,
koklayamadığım çiçekler boyun bükmesinler
bulutlar yas tutmasın güneşi saklıyarak
mezarda bekçisiz duracağım...

Ölmek ne güzel şey, ne büyük özgürlük...
Ne ekmek derdini düşünmek var, ne ev, ne kira
Yarabbi, ne büyük saltanat...
Bana öldüğümü söyliyenler sevinmesin
Bir başka dünyada bir başka mutlu olacağım
Gönlüm rahat...

2 Nisan 1971
Eskicuma

(.....)
Ekmeğin, suyun, güneşin önemi yok
Han, kervan, saray, düğün, alay da öyle
Ümitle yaşıyoruz...
Ağaçları, çimenleri ve çiçekleriyle
Derdimizi bilmez, bildiremez toprak
Ümitle yaşıyoruz...
Kurdun-kuşun elinden ne gelir
Menekşeler adını bile işitmemiştir
Ama boyun bükerler, ama yas tutarlar
Günâhlı oluşlarında gizlenir
Ümit sularında morarıp solmaları...
Ümidi biz yarattık
En büyük sevincimiz bu
En büyük suçumuz da bu...
Ninni türküleri söyleyemedik nedense
Kadeh tokuşturamadık öyle zamansız
İçimiz yanık, dışımız yanık...
Sevdalıyız, sevdiğimizden habersiz
Dünya savcımız olsun, biz sanık
Ümitle yaşıyoruz...
Evimiz-barkımız olacak bir gün
Kesemiz-ambarımız dolacak bir gün
Kırkbir renk kilim döşenecek odalara
Kırkbir gün sürecek şenliğimiz...
Sonra...
Sonra gölgelerin peşinde koşacağız
Rüzgârların direnişini düşünmeden
Kumlara krokisini çizeceğiz birader
Ve Ümidi putlaştırdığımız zaman
savcıya bir sorumuz olacak :

— Ümitten ne haber?

Mart, 1971
Eskicuma

POMAK TÜRKLERİ DÜŞÜNELİM

Hacıoğlu Rüstem'i vardı bizim köyün
Ellibirde ev-bark olmuşlardı buraya
Kır sakallı bir Kuman-Kıpçak,
Beş vaktini bırakmıyordu kulağı çınlasın
Adını Hristo yazmışlar şimdi kütüklere
Yeni günlerin cilvesine bak...

Hacıoğlu verem olmuş... Üzgüden, diyorlar
Her gece bir başka uzarmış tırnakları
Sesi de mezardan gelen sesmiş,
Torunu her şeyden habersiz dönünce okuldan
ve artık İvan olduğunu söyleyince bir gün
Hoca, yavrucuğun kolunu kesmiş...

Soru kapılarında dolaşıyormuş veremli Dede
Halini sorsam bana da küfürler savurur
«Ben Türk'üm! Türk kalacağım!» diyormuş,
Bulgar soylu olduğunu da bilenler yok köyde
Hacıoğlu Rüstem Hoca kalmış adı
Yeni Çağa lânetler ediyormuş...

Gerçeğin de söyleyecek bir çift sözü var
Geçmişte belâ yağmuru yağdırmışsa eğer
derebeyliğin hunhar kılıç oyunu,
Öcünü «Kardeşlik çağı» mı almalı bunun?
Binlerce Hacıoğulları kol-bacak kesmelerle mi
savunmalıdırlar Kuman-Kıpçak soyunu?

İşitiyorum, başka bir köyde bir başka gün
Doğum yurdunda ilk çocuğuna kavuşmuş
Telli duvaklı bir Türk-Pomak kadını,
«Adı Bulgar olacak, demişler, çare yok.»...
Yavrucuğunun boğazını sıkıvermiş de ana
«Hadiyin zalimler, demiş, koyun adını!»..

Bir uygarlık çağının çağdaşı onlar da
Kara bulutlar göklerde değil, içlerinde...
Bir soykırım ki ölümden beter...
Hacıoğulları kol-bacak kesiyor durmadan
Yavrularının boğazında anaların parmak izi
Yeter be zalim gâvur, yeter, yeter...

5 Mart 1972
Eskicuma

KIRILAN DAL, KIRILAN GÖNÜL, LEKELİ ONUR, ÖLDÜRÜLEN BÜLBÜL, BEN VE ÖYKÜMÜZ

1.

Bahçede bir badem dalıdır bu
rüzgârların, kasırgaların kırdığı
beşinci mevsimden esende...
ah ne yazık ne yazık ne yazık
bir daha yeşermeyecek bu dal
istesen de, istemesen de...

kuşlar konmayacak kırılan dala
ne su işleyecek yaprak yaprak
ne de meyvesini göreceğiz...
yuvası haraboldu dertli bülbülün
yazgımız sorulunca tüm baharlarda
işte bu dalı göstereceğiz...

dalgalar her şeyden habersizdir
denizde yosunlar, karada otlar
dalın derdinden ne anlar?
gözyaşlarım dal uçlarında şimdi
ve günler kalbur edince kalbimi
dalın simgesi oldum, insanlar...

Hep mi kırılacak körpe dallar?
Sakıza mı dönecek daluçlarında su?
Hep yeşili mi öldüreceğiz?...
Ağlama badem ağacı, ağlama, ağlama
kasırgalar dilimizden anlamıyor
kıran da biz, kırılan da biz...

2.

Yuvacığı haraboldu bülbülün
üzgün üzgün bir başkasına kondu
ve bir başkasında daldı yasa,
böyle hali mi olurdu zavallı kuşun
kasırga kopmasa Beşinci mevsimden
güveren dal kırılmasa?

bülbül şarkısını sevmeyen mi var
ne çare, dili yabancıdır bize
sevgisi yabancı, kederi yabancı,
hava güneşli olsun, yağışlı olsun
yeşil bahçeyi kaplayıverdi
bulut bulut bir sancı...

dünyalara bedel kalbi varmış
yuvasını yitiren zavallı kuşcağızın
dağlardan yüce, denizlerden derin,
mevsimler bahar olsun, kış olsun
Leylâ'sını yitiren bir Mecnun'a sorun
tüm gizlerini böyle kederin...

bir avcu dolaşıyor bahçede bak
bir el ateş, biraz dumandan sonra
can veriyor yuvasız bülbülüm,
onurumuzu ayak altı ederek
sevincimizi, kişiliğimizi öldürüyoruz
farkında mısın gülüm?

3.

bizim bildiğimiz bahçededir orda
yas tutan badem ağacının altında
kırılan dal, kırılan gönül,
kan damlıyor lekeli onurlardan
toprağa dönüyor sağ-duyularımız
şarkısını tamamlamadan bülbül...

sonra ben fışkırıyorum topraktan
yeşil dallarım olacak benim de
rahata erecek bütün kuşlar,
söyleyin, dallarımı kıracak mısınız
yarıda mı bırakacaksınız türkümü
beni de vuracak mısınız yoldaşlar?

22-23 Şubat, 1973
Eskicuma

ÖĞÜT YERİNE

(Oğlum Oktay'a)

1.

Hadi yatsın yavrum... Yatsın da uyusun
Toprağı yaran çimenlere benzer maşallah!
Ne günlerden yası var, ne denizden yosun
Çocuk bebeklerinin esenliğini vermiş Allah.

Hadi uyusun yavrum... Uyusun da büyüsün
Uykusu yitirilmesin, dinç ve mert olsun,
Zamanlı zamansız kapısını çalmasın hüzün
Dostu-düşmanı anlayınca bana hemdert olsun.

2.

Hayatın, özgürlüğün anlamını sorma oğlum
Bildiğimiz rayları çoktan terketti hayat,
Özgürlük, içleri kemiren elma kurdu soyundan
Bize devredilen sabır ve inat...

Sorma, geceleri uyku girmiyorsa gözüme
Nedenini arama hiç çocuk masallarında,
Filozoflar üç noktalı bırakınca dizeleri
Onurumuzu unutuvermişler ağaç dallarında.

3.

Biraz sarhoşa benziyorsam günlerden olacak
Ne içmeyenler esendir, ne içenler rahat...
Söğüt düdüklerine benzerliğimizi görünce
Bizim ağaçlara işlemeyen suya döndü hayat.

Sen oyuncaklarına bak, masallarınla avun
Ne gözünde yaş olsun, ne kalbinde yara...
Çözülmeyen bilmeceyi zamanla sen de anlarsın
Hayat malsız pazar, özgürlük geçmez para...

Haziran, 1975
Eskicuma

AYNALARIN GİZLEDİĞİ

1.
Zamanla nekadar değiştiğini sezmek için
Yaşını düşünmeden aynanın başına geçiver,
Beyaz teller göreceksin siyahlar arasında
Göz çukurlarından başlayacak çizgiler.

Yaşadım mı diyeceksin yaşını unutarak
Düşüncelerin duruluğunda sevdim mi diyeceksin
Anılarında canlanınca komşu kızlardan biri
Yılda bir tebessümünü aynalarda göreceksin.

Sahte bir aldanış çöreklenecek tutkularına
Donuk bir keder bulacaksın gözlerin gülüşünde
Güvensizliğin kapıları gibi açılınca kolların
Neler yitirdiğini sezeceksin diz çöküp eğilişinde.

Sakın fal baktırma bir gün gülecek miyim diye
aynada solan aldatıcı renklere uzanmadan,
Gözlerini yumunca bir çukurda bulursun kendini
Mezarda da sorguya çekilmeyeceğini sanmadan.

Kaderine ağlarken küfretme seni doğurana
Bir ana sütü temiz olurmuş, bir de göznuru,
Sakın sevinme yaşadım diye, ölüm mukaddes...
Şimdi bütün fikirler kanun kütüklerinde duru.

Aynaya uzanma sakın, tutamazsın aradığın dalı
Yaşam bir koşudur ana rahminden mezara kadar;
Her geçen gün senden bir şeyler alıp götürür
Yıllarca arasan da bunu göstermez ki aynalar.

2.
Zamanla nekadar değiştiğini sezmek için
Yaşını düşünmeden aynanın başına geçiver,
Beyaz teller göreceksin siyahlar arasında
Göz çukurlarından başlıyacak çizgiler...

Bilmece çözercesine düşüneceksin niteliğini
alnında çöreklenen yılankavi kırışıkların,
Beddua etmeyeceksin geçirdiğin günlere
bir mutluluk ararken köşkünde ışıkların.

Sevdim de diyebilirsin yaşını unutarak
Sevda üstüne bir türkü de yakabilirsin,
Mecnun'dan farkını görebilmek için sonra
Aynada yüzüne bir kez daha bakabilirsin.

Aynalar mı dedik? Aynalar yalan etmez...
Ama cüce görünüşüne üzülme aldanma sakın,
Sen de bir şeyler bıraktın bu geçen günlerde
sevince baraj kurarken muzaffer akın...

Şu çam çatılı iskelelerde sabah sabah
belki mevsimlerce sızı inmişti dizlerine,
Yorgunluğunu gecelerce yitirirken belki
merhametsiz boralar set çekmişti izlerine.

Kâh kuru topraklarca yanıp kavruldun
Kâh sırdaşı oldun yağmurun ve selin,
Ve günlerce Güneşle paylaşırken hislerini
kadeh tokuşturmasını da unuttu elin...

Ama bir iz bıraktın korkakların gidemediği
Seni günlerce ısıtıyordu kışta ve karda,
Ve şimdi geçtiğin yolu görmek istediğinde
Alnındaki kırışıklıkları göreceksin aynalarda.

21.V-16.VI.1965
Eskicuma/Sofya

ÜMİT

Ümit gönül sultanı derler ezelden
elimizden tutan avutan da ümit
kat kat bağrına dalmak toprağın
enginlerde dalgalanan bir bayrak
yüce çağın yol gösteren efendisi
en doğru yolu maksada gidişin
saçak kuşlarının akşam konseri
sabah rüzgârı kestane dallarında
bozkır akşamlarında bir motör sesi
yedi renge girmesi ışıyan gecelerin
ezber bilmek kaderin cilvesini
ozanların ressamların müzisyenlerin
yani cümle insanların tüm yaratığın
kederini yitiren manivelâsı gücü
ölümü ölümsüzlükle birleştiren sır
varolmak varlığını bilerek ilelebet
bir fidan gonca bir gül bir dalucu
krokisi yeryüzünde kurulan cennetin
azınlıkların düğün bayram türküsü
ve her şeyden önce insanca yaşamak
yağmur olmak çatlayan kara toprağa
yeşeren dallara meyve bağlamak
sonra bir yolculuk tipide karda
kaderince gülmek kaderince ağlamak
düşlerimizden de kovmak soykırımını
biraz yanmak yakılmak olup bitenlere

sonra sevmek ve sevilmek de ümittir
Onyedisine giren kızların uykusuzluğu
dudaklarda kor oluşu öpmesini bilenlerin
bekâr geceler boyu birini beklemek
çağın şarkısiyle boy atan yükselişte
ümit savaş, yaşantı ve sevgi demek
ölüme mahkûm azınlıklar için...

Haziran, 1972
Eskicuma/Sofya

KÖYDEN ÇIKARKEN

(Şair kardeşim A. Emin'e)

Bu gün de otobüs sesleriyle perdelenince gözlerim
En kuşkulu aydınlık sularında yelken açtı maviler,
Ve şiirsel geçmişleri yaşamak isterken bu yollarda
Bensiz dünlerin yaşamsız limanlarına kaçtı seviler.

Ardımda dolgunay bir trotuvar, bir bahçe kaldı bak
Ve umutların çağrısı özlemli vitrinlerde bıraktığım
Battı-batacak gemilerde yaşamakmış ayrılığın adı
yıllardır bu limansız körfeze garip garip aktığım.

Sonra bir okul, bencil bir oda, bekâr avuntular...
ve ağlayımsı bir yosmanın ah çekmesi derinden...
Anla Ahmet Emin, kırkında yıllanmış şarap oldum
mavi rüzgârlar eserken yosmanın mavi gözlerinden.

Ben köyden çıkarken mavide parçalandı gölgeler
Ürperen dallarda mevsimsiz öten kuşlar vardı...
Sen şiir yazarken uyaklı uyaksız ve perperişan
içimde bir ayrılığın bestesiz şarkısı ağlardı.

Ben köyden çıkarken bozuldu yerçekimli düzen
Yeşillerin çağrışımı vardı tüm kırılan dallarda,
Düşlerin en virajlı yollarında parçalandı gönül
ve bende beni kaybettim hiçliğe uzanan yollarda.

Beni artık sarhoş yolcuların gülüşünde ara, bul
ve anla ki, çiçek açmayan her bahçedeyim ben...
Öyle masalımsı uçurumlarda avuntularla yaşayan
öyle ölümcül ve anlamsız gelen gecelerdeyim ben.

Nerde kaldı yeşildeki pembe topuklu iki ayak?
Ben köyden çıkarken mi deşilmeliydi güneşli bulut?
Dokunmadığım yılların anıları mı koşmalı peşimde?
Ve bir dostun eledişinde oka mı dönmeliydi umut?

Ben köyden çıkarken gecelerce parçalanmışsa düşler
bıraktığım bir yaşam var orda, uzaylarca bir boşluk,
Sen de öylesin Ahmet Emin, uzakta kaldı o köyler...
Bil ki bundandır uçak yolculuğunda bu sarhoşluk...

Gece saat 2-4
25.7.1974
Eskicuma

BARIŞA GİDERKEN

Her şeyden önce merhabalar...
Dokuz uydular yurdudur benim memleketim...
Bakmayın gözlerimin deniz deniz olduğuna...
kırılan dalların suyudur başeğen ırmaklar.
Ağlamadım...
Kalbimi kalbur kalbur etsin mermiler
alnımda kansere dönsün kapanmayan yaram
Orfey'in bıraktığı şarkılar buz dağlarında
tüm çığlıklar Eflâtun'un çözemediği bilmece.
Vurulmadım...
yıldızlı geceleri varmış göğün benden uzak
güneşi varmış alev alev en atomlu sevilerde
ve Ay'ı ve yıldızları varmış mehtap mehtap
gündüzleri varmış gecelerin odama sızmayan
Sevinemedim...
barajlara karşın su yürümez kuruyan ağaçlara
yanıtını bahçivanlar versin, bekçiler versin,
nötronlu cesetler varmış sevi parklarında
ağlayanlar gülenler varmış yastan
Ben değilim...
Yaşanmamış gerçeklerin en düşselini yaşadım
sonsuz değil sevinç ve kin bilginler söylesin
çıkarlar kalenderliğini sürdürdü sürdürecek
bilmem ki bu nasıl uydurma nasıl gerçek...
Kurtulamadığım...

dokuz uyduda dokuz milyon fırın düşünün...
ve 9 milyon fırında 999 milyon artı ekmek
her ekmeğin başında üçer-beşer hırsız ve aç
ve tümünün yakasında üçer-beşer kırbaçlı el.
Vay anam vay...
Dokuz uydu sarmadı bizi, sarmayacak, yalanım yok
yeşili yitirdik, maviyi yitirdik, alı yitirdik
dikilecek fidan yerine ellerde kırık birer dal
ve her gönülde renk körlüğünü yaşatan tümör
Düşünelim...
yeşilde zehir, mavide zehir, alda zehir var...
renklerin sultanlığı beyazdan alındı çoktan
yazılı-sözlü anlamı da kalmadı kara rengin
masallardaki kurtla kuzu barışamadı vesselâm
Utanalım...
sürüngenler sürdürsün salt yaşamı kuşkusuz
olası değil sürüngenler çağına dönebilmek,
fenerler elimizde söndü bir yol ararken
yaşantılar kurbağa göllerinde güneşliyor
Susuyoruz...
merhaba Onuncu uydu gene gene merhabalar
sana vurgunluğumuz var Leylâ Mecnun örneği
her gelen gideni aratırmış, bozulsun bu kural
tüm insanlara yaşamlarını bağışla kinden uzak
kahve yerine yeşil palmiye dalların da yeter
Teşekkürler...

Temmuz, 1979
Eskicuma

DERTLİ ŞİİR

(Şair N.H. dosta)

Tüm dertlerim güvenilir dost bana
Evimde dert, sokakta dert, işte dert,
Cümle âlem saldırırken insana
Gerçeklerden üstün olur düşte dert.

Diyelim ki kadeh elde her gece
Yalnızlıktır canevinde kol gezen,
Dost bildiğin dertlerindir gizlice
Sana candan kucak açan gezeğen...

Diyelim ki eşten oldun, için boş
çocuğuna özlem dolar kucağın,
Bâde sudan ne ayıksın, ne sarhoş
Dertlerinle alevlenir ocağın...

Diyelim ki kapın açmaz dostların
Pencerenden kovamazsın usancı,
Ne geçmişler sarar seni, ne yarın
Canevinde at oynatır bir sancı.

Diyelim ki harçlık yoktur kesende
Değirmeni tuzla soğan döndürür,
Yangıları attım artık desen de
Ateşini dost dertlerin söndürür.

Diyelim ki tutmaz kolun, ayağın,
Sahrada son çağrışımdır özveri,
Dört duvardır güvenilir dayağın
Solup gider babalığın değeri.

Diyelim ki yorgan döşek halin var
Umutlarla elin vermez gelecek,
Dilucunda çağrı olur anılar
Dertlerinle dertleşirsin, bu gerçek.

Öyle bil ki ölüm sonsuz bir umut
Kuş sesinde haykırışı andıran,
Türkülere pencereni açık tut
Türkülerdir derdimizi yandıran.

10-12 Eylül, 1981
Eskicuma

DÖRTLÜKLERDE BEN

(Kardeşim M. Bahar'a)

Bende yaşam sürdürüyor kemik, et
Bal süzülen peteklerde balım yok,
Evim-yurdum baykuşlara emanet
Kalbim çoktan kalbur oldu, zalim yok.

Dostlar bana candan gönül vermedi
Dertlerimin gizlerine ermedi,
İmdat deyip iç dünyama girmedi
Eski hesap hal sormaya halim yok.

Uslarımla yelken açtım uzaya
Gitmek vardı ya Güneşe, ya Ay'a,
İlk uydumu alt-üst etti bir kaya
Nedenini anlatacak âlim yok...

Kişioğlu bel bağlarken soyuna
Felek bizi kaptırdı bir oyuna,
Uyarmalar kol geziyor boyuna
Umut veren falcım var da falım yok.

Rengi solmuş yaprağıyım al gülün
Sırdaşıyım kafesteki bülbülün,
Yosunuyum suyu akmaz bir gölün
Batağından kurtulmaya salım yok.

Her gönülde sakat kuşun figanı
Büyük kentler ve yârenlik bir anı,
Yaşatırsa dost yaşatır insanı
Kuruyan çam gövdesiyim, dalım yok.

Tüm varlıklar yaşamın bir kölesi
Uygarlığın rengi yitik kalesi,
Gözyaşıdır böylelerin çilesi
Bu yaşları silmek için halım yok.

Her kırılan ümit bana yâr olur
Dertlerime binbir mezar dar olur,
Eski dostlar elbet bir gün bulunur
Deniz-derya dertten başka malım yok.

Katmer katmer çiçeklere gül demem
Eşsiz olan perdelere tül demem,
Kordan geçip önemlisi kül demem
Ocaklarda ateşim yok, külüm yok.

Çavuş diyor: Ümit taşır uçan kuş
Yoldaşımdır dost ve düşman seçen kuş,
Yollarıma set çekmesin her yokuş
Daha fazla sürünmeye halim yok.

8-12 Eylül, 1981
Eskicuma/Turnaovası

(.....)

Ölüm öncesi durumum var
soydaşlarım yas tutuyor
kırılan bir fidan
meyvesiz bir ağaç
kumsalda baraj
sobada nohut...
Ölüm öncesi durumum var
türkülerim yas tutuyor
örümcek ağında sinek
korunu yitirmiş kül
mutfakta sebze
yağmurda dut...

Ölüm öncesi durumum var
Türklüğüm can çekişiyor
yakıtsız bir uydu
kof çınar gölgesi
makamsız türkü
yağmursuz bulut...

Ölüm öncesi durumum var
Yarab, bu nasıl bir yaşam?
gezegenlerde çayır
Güneş'te kestane
gönüllerde yosun
kısır bir umut...

12 Eylül, 1981
Eskicuma

YANLIŞ ANLAMAYIN BİZİ

Yanlış anlamayın bizi
aynı suyuz başka kadehlerde
başka dallarda aynı gül
aynı fidanlarız başka yerlerde.

Yanlış anlamayın bizi
aynı havayız başka genizlerde
başka ağaçlarda aynı meyve
aynı yelkeniz başka denizlerde.

Yanlış anlamayın bizi
başka ışıklarız aynı güneşten
aynı kişileriz başka konutlarda
başka ölüleriz aynı toprakta...

Yanlış anlamayın bizi
aynı yürekleriz başka kafeslerde
başka topraklarda aynı tohum
cırcır böceğiyiz başka alevlerde.

Yanlış anlamayın bizi
aynı çocuklarıyız başka beşiklerde
başka kütüklerde aynı soy
aynı dünyayız başka eşiklerde.

Yanlış anlamayın bizi
aynı gezegenleriz başka yörelerde
başka mutluluklarda aynı türkü
aynı yaratıklarız başka törelerde.

Mart, 1970
Turnaovası

RECEP KÜPÇÜ'NÜN MEZARINDA

Yaşadın, yaşadık, yaşıyoruz iyi kötü...
Zamansız şimşeklere siper oldu gövdemiz
Ötesi düş olmayan sevilerdi bizi var eden
rüzgârların ninni söyleyişi kadar temiz...

Donduğumuz günlerimiz oldu güneşte yanarken
göz çukurlarımızda buharlaştı umutlar...
Düşmüş kaleler gibi beceremedik susmasını
beklenen yağmuru getirirken baharda bulutlar.

Sevmek ve övmek için doğmuştu bizim kuşak
mavi renklerle gelecekti gecemiz, gündüzümüz,
Söğüt dallarınca hayaller kurardık yemyeşil
göğün temizliğiyle gülerdi günâhsız yüzümüz.

Bir şarkımız vardı bitmesini istemediğimiz
Ümit vardı o şarkıda, güven ve emekleyiş...
Ömrün çürümüş saçaklarında sevgimizi anlattı
yüzlerde keder, gözlerde yağmur, sözlerde bekleyiş.

Açılmamış çiçekler gibi baharlara sevinirken
kara haberin okları paramparça etti gönlümüzü,
Böyle ayrılıklarla mı gelip geçecekti mevsimler?
Birer birer kapılarımızı mı çalacaktı aşkın güzü?

Nerdesin Recep? Ölüm hiç de yakışmadı sana...
Oğlunun gizli çağrısı mı vardı, susma söyle?!..
Seni sevenlerin gözyaşıdır denizin dalgaları
Martılar öyle yaslı, tomurcuklar, çimenler öyle...

Ümide susamış gözlerindeki sorularla kalk...
Mezar taşında soğuk ürpertiler vermesin adın,
Recep kalk! Büyük gülüşünle sil gözlerimizi
Ne derse desin yasak inançlar, falcı kadın...

Tanrıça bakışlardan dökülen günleri yaşat...
Mezar istersen toprakta değil, kalblerde yerin!
Çoluğunu-çocuğunu, eşini-dostunu ağlatma böyle
Ölümden sonra da yaşamaya uzansın ellerin!...

26 Nisan, 1977
Eskicuma/Burgaz

MEHMET CON'UN MEZARINDA
(Ağıt)

Neden böyle dalga dalga yasımız?
Ölüm yine kapımızı çaldı bak...
Tek teselli hıçkırıktır sesimiz
Felek, Con'u aramızdan aldı bak!

Dolmakalem gama daldı elimde
Con Dedemiz ağıt oldu dilimde,
Zalim çağın yankısı var ölümde
Güneş dahi bulutlara daldı bak.

Karış karış kol geziyor şimdi gam
Her gönülde kırık-dökük bir yaşam,
Kapımızı sen çalarken her akşam
Vurgunluklar mezarında kaldı bak.

Sillesiyle ölüm denen bir atın
kanımızda erlik oldu hayatın,
Bin kederle yazılan bu ağıtın
yüreğime derin kökler saldı bak.

Doğa bile yas tutarken pusarık
sevenlerde gönül kırık, dil kırık,
Sensiz kalan kadehlerde hıçkırık
gönülleri parçaladı, deldi bak...

«Yeni Günün Şarkıları» her seste
«Alın Terim» hıçkırıklı bir beste,
«Gönül Kuşum» can çekişir kafeste
Tümü senden önce mahkûm oldu bak.

Sen giderken ozanların başında
Destanlaştın soğuk mezar taşında.
Gerçek ölüm zehir olup aşında
nursuz kalan yüzümüzde güldü bak.

3.4.1974
Kamerler/Silistre

IRMAK

(F.E. ağabeye)

Seninle başbaşa veresim geldi
Geçitsiz doruklar gözleyen ırmak,
Hıçkıran suyuna giresim geldi
Türkülü sahiller özleyen ırmak.

Aldanma evrenin mavi rengine
Nitsen dertli başın kalkmaz engine,
Doğaya küskün, son verme cengine
İsyan edip iller düzleyen ırmak.

Üstünde bulutlar rakseder durur
Şimşekler, füzeler ateş savurur,
kış gelir, soğuklar canın kavurur
Ümitten her şeyi buzlayan ırmak.

Söğütün yanında servi boy atar
Kavaklar, meşeler binbir naz satar
Bu oyun derdine nice dert katar
Tümünü bizlerden gizleyen ırmak.

Halinden anlayan var mıdır derim
Suyuna hasret gül, nar mıdır derim
Sen oldun kalbimde neşem, kederim
Benim gibi yorgun dizleyen ırmak.

Derdini bilmezsin kalem kaşların
Türküsü çaresiz derttir kuşların,
Gizine varılmaz bütün düşlerin
Yaslanıp inişler izleyen ırmak.

Betonda, çelikte ve taşta sensin
Yıllanmış şarapta ve aşta sensin,
Yaşamda kuşkusuz en başta sensin
Canevi üzgüden sızlayan ırmak...

Çavuş'un bağrından geçip gidersin
Umuttan birşeyler saçıp gidersin,
Göçmen misin böyle, göçüp gidersin
Lekesiz evrenler özleyen ırmak...

Ağustos, 1979
Eskicuma

DÜŞLER ÜSTÜNE

(Dörtgen akroştiş)

Bir düş bu... Paramparça içim dışıM
Uğursuz kasırgalar kalbur etti benİ
Lâleler, leylâklar boyun eğmiş tel teL
Girdaplı iniltiler selinde binbir emeL
Alfabeyi heceleyen çocuklar gibİ
Rabbime duaya başlıyorum, dilimde A, B...
İnişsiz çıkışsız evrene giden yollardA
Seviden ne bir müjde var, ne ısı, ne seS
Tanıksız özlemler ateşinde kalbim kırıK
Anasız ahular gibi yalnız mıyım gayrI?
Neden beni yakmak istiyor sevdiğim her aleV
Dünyalarca sürmez düşler, son verilir yasA
Acılı günlerimde aydınlığa uzanırken elleR.

Aralık, 1969
Eskicuma

KIRIK SAZ

Halini anlatacak dilin yok, bilirim
Halden anlayanı da arayıp bulamazsın,
Kalenderliğini sürdüremezsin kişinin
Bakımsız kalmış kırık bir sazsın...

Her dem gönül okşayan telin kalmadı
Teknen paramparçadır, dilin kalmadı,
Ecdat toprağında artık selin kalmadı
Bin derde dalmış kırık bir sazsın...

Dertlerine hemdert olup ağlayan mı var?
Eskisi gibi tellerini bağlayan mı var?
Ümitten bir şey umarak çağlayan mı var?
Anılara kök salmış kırık bir sazsın...

Ben de yankısıyım sendeki ah-ü zârın
Bekleyişler ve arzular hep altında karın,
Zamanlar geçiyor: dün, bugün, yarın...
Ömrümüz bir masalmış hey kırık sazım hey!

Mart, 1972
Eskicuma

ELMA AĞACI

Ben bir elma ağacıyım Üzgüler parkında
Meyvelerimi kurt-kuş sever, en başta insanlar
Gövdeme kasırga ve şimşeklerle başladı isyanlar
en aptal ayılar zevk sürerken evinde-barkında.

Ben bir elma ağacıyım Üzgüler parkında
Yaprağımda alev alevdi güneş, meyvelerimde al al,
O eski günler şimdi tükenmeyen bir masal
ve bir iniltidir susuz değirmenler çarkında.

Ben bir elma ağacıyım Üzgüler parkında
Kuşlar konmaz oldu dallarıma, ah ne yazık...
Külüstür yazgım varmış... Yuvalar bozuk...
Adım artık Ölüm ağacıdır senin de şarkında.

Ben bir elma ağacıyım Üzgüler parkında
Köklerim kuruyunca dallarım, yapraklarım soldu
Bağladığım meyvelere yeşilin zehiri doldu
Kavaklar, serviler, söğütler olmadan farkında.

Mart, 1972
Eskicuma

SAHTELER DÜNYASI

Dilimizin zenginliğine küfrediyorum yine
Yalancı, dalkavuk, riyakâr, hilekâr, arsız,
hain, edepsiz, yaltak, hodbin, enayi, hırsız,
Hepsini gördüm, derimizin altına girdiler hep
En iyi ülküleri keneler gibi kemirdiler hep
Kemirdiler...

İnsanları sevmiyorum artık. Nefret ediyorum!
Kardeş kardeşin gözünde külüstür bir kazık
Gerçekler hasır altı hep, ah ne yazık, ne yazık!
Dağlardan inen kurtlara başlarımız dik olsun!
Öylelere her şey, ama her şey eksik olsun...
Ek-sik...

Sözler sözlüklerde değil, kötülüklerle akında
Temizi onlar, haklısı onlar, bileni onlar...
Utanmadan sorguya da çekiyor öleni onlar.
Onlar, vicdanları lekeli bilir, ben pak derim
Onlar taşları da yererken, ben bu taş ak derim
Bu taş ak...

Ekmek kavgasında yarışı vardır her birinin
Balıklar gibi oynaktırlar, gelmezler hiç dara
Onlara içtikleri su acı, yedikleri ekmek kara
Şeytan kemiği bildiklerine ağaç tarak derim
Onlar sarışınlara ad ararken, bu yâr ak derim
Bu yâr ak...

Dilimizin zenginliğine küfrediyorum yine
Yalancı, dalkavuk, riyakâr, hilekâr, arsız
hain, edepsiz, yaltak, hodbin, enai, hırsız...
Güzel çirkin bilmez onlar, yeter ki kelâmcık olsun
Rüşvet olsun, yağma olsun, anlamsız selâmcık olsun
Sel-âm-cık...

Mart, 1973
Eskicuma

OTURUM

Bulgaristan Türk yazarlariyle düzenlenen ve milli sorunun müzakere edildiği Milli müşaverenin çalışmaları sırasında yazılmış ve tüm konuşmalar, koşullara göre, sadece birer cümlecikle dile getirilmiştir.

Kedilerin toplantısı olunca
Delik arar o zavallı fareler,
Kara kedi bir gün gelip ölünce
Tüm fareler değirmende un eler.

Yazarlar da toplantıya çağrıldı
Dem vurdular sevinçten ve kederden,
Kimi körpe fidan olup eğildi
Kimi geçti anadan ve pederden.

Mehmet Çavuş sergilerken konuyu
Pınarciev açıverdi bir kapı,
Mülâzimin hoşa gitti oyunu
İbrahim'se acı yuttu ilk hapı.

Recep Küpçü bir ah çekti derinden
Rasimoğlu dik bir yolda tozadı,
Evdokiev yel estirdi serinden
Nayim Bakov namaz gibi uzadı...

Mehmet Bekir yüzümüzü yıkadı
Selim Bilâl kapı açtı esefe,
Karaoğlan son ışığı tıkadı
Polyakov'da ağır bastı felsefe.

Halilov'da bozbulanık sel olduk
Yol aradık bayırlara, dağlara,
Angof'taysa uzaklardan yel olduk
Yelken açtık bilinmeyen çağlara.

Ne çare ki ne kediyiz, ne fare
Hepimiz de çağdaş insan soyundan,
Anladık ki avuntular boş yere,
Anladık ki farkımız yok koyundan.

20 Şubat, 1973
Sofya
Saat : 10-14.30

NOT :

Müşaverede, Parti Merkez Komitesi «Azınlıklar Şubesi» Şefi (aşırı ırkçı) Angof «Türk'ler Arasında İdeolojik Çalışmalar» konulu bir rapor okumuştur. Raporda sergilenen sorunlar: Bulgar halkının «bölünmez» kısmını oluşturan Bulgaristan Türklerinin dünü, bugünü, yarını; onların komünist ruhta eğitimi, Bulgar dilini, kültürünü, geleneklerini uygulamaları, Türkiye ile her türlü ilişiklerden uzak tutulmaları, zamanla «enternasyonal adları» (Bulgar adlarını) kabul etmeleri v.b.

KONUŞMALAR :

Tüm konuşmacılar, virajlı ya da virajsız, Kararları tepkiyle karşılamış ve bu hususta beraberliği dile getirmişlerdir.

1. Mehmet Çavuş — *Uzun konuşmasında, öne sürülen sorunlarla ilgili teori ve pratikte önemli çelişkileri örneklerle sergilemiş ve sonuç olarak: «Müşavereye sürülen sorunlar, Partinin, siyonizm, Panbulgarizm, neofaşizm bataklığına sürüklendiğini kanıtlamaktadır» demiş, kararlara karşı olduğunu belirtmiştir.*

2. Kemal Pınarciev — *Yazar ve gazeteci, Üniversitenin Tarih Fakültesi okutmanı: «Mehmet Çavuş'u destekliyorum. Parti, milliyetçi mevzileriyle azınlıkları*

uçuruma sürüklemektedir. Bulgaristan Türk'leri tecrübe tarlası olmamalıdır» demiştir.

3. Mülâzim Çavuş — *Şair, öğretmen. Tekrar tekrar cezalanmış, hatta Belene Temerküz kampına da sürülmüştür: Birçok sorunu dile getirmesiyle Partiyi övmüş, lâkin halk, özellikle aydınlar arasındaki tepkileri, kuşkuları da dile getirmiştir.*

4. İbrahim Mustafov — *Öğretmen, hikâyeci. Önce, «Partiye sadığız» dedi, bundan sonra, Partinin milliyetçi tutumlarını eleştirdi. «Bizi kimse, Bulgarca yazmıya mecbur edemez. Lenin uzun zaman dış memleketlerde yaşadı, ama Rusça yazdı, Rusça konuştu» dedi.*

5. Recep Küpçü — *Şair. Rahmetli bu çok önemli müşaverede sadece Bulgarca bir şiirini okudu ve özet olarak «Ben şiirlerimi Bulgarca yazıyorum» demekle beslenen güveni sarstı.*

6. Hüseyin Rasim — *Öğretmen ve şair. Dil sorununu ele aldı ve dil politikasını eleştirdi. Dilde de Moskova radyosunun dil politikası temel tutulmalıdır, M. Çavuş'a hak vermeliyiz, dedi.*

7. Mehmet Bekirov — *Gazeteci, mizahçı. Hükümet çevreleri, Bulgaristan Türklerinin sayısını amaçlı olarak 800,000 gösterirken, ilk defa ve cesaretle «Bu 2 milyonun kaderiyle daha fazla oynanmamalıdır. Anayasanın verdiği haklarımız iade edilmelidir. Yaşam ve yaratma özgürlüğü istiyoruz» dedi.*

8 Selim Bilâlov — *Gazeteci ve yazar. «Türkçeyi savunanlar, Türkçeyi bozuk konuşuyorlar. Parti direktifleri dışına çıkmamalıyız. Parti, ergeç haklarımızı tanımakla bize destekçi olacaktır» demekle esef doğurdu.*

9. Karaoğlan/Hasan Karahüseyinov — *Oynak bilinen bir şairdir. Tüm konuşmacıları milliyetçilikle suçladı. Irkçı Parti direktiflerini babaca kaygıların ifadesi biçiminde simgeledi. Baştan sona «yuh»landı ve daha fazla konuşması engellendi.*

10. Evdokiev — *«Yeni Hayat» dergisinde çalışan Bulgar şairidir. Türklerle Parti arasında arabulucuymuş gibi havayı yumuşatmaya çalıştı ve «Türkler, Partiye güvenmelidirler» dedi.*

11. Nayim Bakov — *Şairdir. Önce Parti tarihinden ayrı ayrı dönemlere, Partinin Türkler arasındaki çalışmalara değindi. Uzun süren bu bölümden sonra «Şimdiki durum gönül açıcı değildir» dedi.*

12. Hristo Polyakov — *«Yeni Hayat» dergisine Süleyman Gavazof'un yerine getiirlen başredaktör. «Soykırımı denen bir şey yoktur. Komünizmde zaten tek komünist topluluğu meydana gelecektir. Bunu, başariyle çözümleyebilirse, ne mutlu Partimize» dedi.*

13. Fahrettin Halilov — *Hiç bir baltaya sap olmadan Parti Merkez Komitesi üyesi seçildi. Bütün Türkleri her zaman ve her yerde milliyetçilikle suçlamayı moda haline getiren bir sapıktır. «Hain», «Sahte» sesleriyle konuşması engellendi.*

14. Angov — *Parti Merkez Komitesinde, Ali Rafiev'den sonra «Azınlıklar Şubesi» şefliğine getirilen koyu Bulgar Milliyetçisidir. Konuşmasının son bölümünde «Bulgaristan Türk'lerini ağır ve şerefli bir sorun bekliyor. Bu aydınlar, Türkiye'de de komünizm kuruculuğuna katılacaklardır. Partiye sadık olmıyanlar en ağır cezaya çarptırılacaklardır. Burda da böylelerini dinlemiş olduk. Böyleleri iyi bilsinler ki, bu memlekette hâkimiyet Bulgarların elinde olacaktır»*

sözleriyle çelişkiye düşmesine karşın Panbulgarizmi dile getirdi.

SONUÇ :

Ne çare ki, yapılan şiddetli tepkiler sonucu hiç bir karar alınmadan millî müşaverenin çalışmalarına son verildi. Lâkin bu olaydan hemen sonra Türk aydınlarına en iğrenç oyunlar oynandı, çoğu görevden alındı, sokağa terkedildiler. Ben de onlardan biri oldum.

KORKUNUN ÇARŞAMBA PAZARINDA

(Politbüro'nun 1969 yılı ırkçı Kararlarından sonra)

(Dostum İ. Bekir'e)

O'nu gördün mü bilmem
utanmazsan bana sor
ben de senden öğrendim
ve benden iyisini, işitiyor musun
ümmi cihan anlatıyor...

⁂

Sonbahardı mevsimlerden
ötesini bilmem
bulutsuz yağışı vardı korkuların
altın rengine çalıyordu
kuruyan ağaçların yaprakları
ben yoktum O'ndan başka
yağışlı köşede O'nu bekleyen
tüm yapraklarını soyunmuştu
yatağında kalmıştı seviler
ve şimdi ağır ağır emekleyen
Korkunun Çarşamba Pazarında

iki ceset biz varız
el uzatma sakın arama bizi
ikinci bir dünyada yaşarız...

*
* *

O'nu gördüğüm gün
gölgesiz renkler sergilenmişti
Korkunun Çarşamba Pazarında
bizim de güneşimiz doğmuştu
kan akıyordu tellerinden
bu damgalar hep O'ndan kalma
korlar küle döndü ocaklarda
arılar terkedince petekleri
Ona dokunma dokunma diyorum
ilk saldırışınla
sönen bir ışınla
tutup ala keser etekleri...

*
* *

niyetler iyi olsun kötü olsun
çelişkilere meydan vermeden
kolay kolay kaldırabilirsin
tüneğinden günâhsız kuşu
düşünmeden en ucuz yokuşu
tavşanlar da öyledir doğal
avculara sor inanmazsan eğer
orda sergisiz dükkânlara bak
Korkunun Çarşamba Pazarında
orda soyunuruz kişiliğimizi
tarih tarif edemez bu gerçeği
kaldırmaya çalışma bizi
ürkütmeye çalışma
korkutmaya çalışma

bomba atsan da faydası yok
biz çoktan toprağa gömülüyüz
hiç deliksiz bir dünyamız var
emekleriz işte gece-gündüz
lâfın kısası velhasıl
çoktan ölüyüz.

⁂

Korkunun Çarşamba Pazarı bu
ekmeğimizden suyumuzdan da yakın
sevgileri görmediniz orda
nice sergilendiğimizi görmediniz
direnişler öyle tepkiler öyle
görmediğiniz bir mermi var
kalblerimizi alınlara siper ettik
göl saatlerinde yaşarken yaşamı
ölümü düşünmek ucuz zanaat
bunu da düşünmediniz bilirim
sevdiğiniz yok artık aramayın
Sonbahar giysilerini çoktan çözdü
yaprağı görmüyor musunuz orda
mutluluk arıyor ayaklar altında
kişiliğimizin yazgısı var yaprakta
n'olurdu gözyaşını silseydiniz
siz de görecektiniz yokluğumuzu
sizin de gözlerinize perde çeker
iki barajı yankılardı çukurlar
öldüğünüzü bilseydiniz...

⁂

Korkunun Çarşamba Pazarındayız
yürüyen biz değil bir dünya var

dönüyor dönek başların erkiyle
enginler ayaklarımızın altında
yıldızları güneşi ay'ı boşver
maviyi çiğniyoruz öyle vefasız
ve yarasalar ışık taşıyor
esef etmeyin göremezseniz
gözleriniz çoktan oyuldu
meyhane tavalarında kavruldunuz
burguları suçlamayın kâr etmez
tavaların ateşlerin de ne suçu var
doğu batı güney kuzey
tüm varlığınız ölüme uzanan yokuş
Promete'yi delik-deşik eden kuş
ocağınızda yuvalanıyor yıllardır
havalar soğudu nedense
bacalarda postacı baykuş
çok sevdiniz söylemeseniz de
Zevs'ün bildirisi var tümünüze
düşlerinizde aynı rahatlıklar
Korkunun Çarşamba Pazarında
alt-üst olmuş dönen dünya
karıncalar ferman okuyor bak
anladık ki biz de insanız
pencerelerden atılsın perdeler
sahne hazırlamayın Şekspir'e
çoktan ölüme mahkûmdur orda
künyesini bir başka okudu zaman
körseniz eğer ve göremiyorsanız
Otello'yu çekebilirsiniz sorguya
Jüliet hep öyle kız...

*
**

Bir ben varım bir de O yaşar
dünya külpembe gözümüzde artık

Korkunun Çarşamba Pazarına sorun
yıldızlardan gizledi o gece
güneşi balçıkla sıvadı karınca
çadırlar şemsiye gerdi kararınca
karanlığı içtik gecelerden
karara bağlanırken yaşam ve ölüm
suyu kesiliverdi akpak çeşmelerin
karanlığı içerken kararıp yandık
ötesini siz de bilirsiniz bu falın
Falcıdan farkı yok bilge kişinin
yorganım döşeğimdi büyülü sesi
içime ateş akıttı bir lâhza
ocağımda O'nu aradım bulamadım
ben dünyamı ararken kaçıp gitmiş
benim olmaktı gitmesi bilir misiniz
benim olmaktı benim olmaktı...

*
* *

Her sessizliğin bir depremi var
devinimlerin tüymesi eski masal
denizler talazlanıyor göğe doğru
eller gömütlere uzanıyor çoktan
kapımı çalıyor huzur dediğimiz
adına Hızır da diyebilirsiniz...
ölümü düşünmemiştir tinselliğiyle
özgürlük dilinde hükümlü bir şarkı
cin sofralarında kanımız içilirken
ekmeğim-suyum kesildi çoktan
çeşmelerden irin akıyor artık
Harzemdağı suyuna hasret çeşmeler
kaynağı gözlerim olmuş suyun
kalbimi koltuğuma aldım çoktan
farkımız yok birbirimizden yok

başımızın üstünde dansediyor hıçkırık
öğrenmek istiyorsanız bunları
aynaların başına geçmeyin sakın
bizim aynalar çoktan kırık...
Eflâtun bilinciyle yaşamak önemli.

⁂

İçkisi bol da gördüğüm var
Korkunun Çarşamba Pazarını
kadeh elde sakallı adamlar
çenelerine kelepçe vurmuş zaman
kabını yolarlar kapanan yaranın
orospu gözlerde yıkanır sözleri
ve diz çökünce sessiz-sadasız
kişiliğinden utanır her biri de
küçük şehir farkına varmaz bunun
halden anlayacak hali mi vardır
onu sarhoşlar yaşatır üç zaman
öyle ölüm giysilerini giyerek
insan değil onlar birer engerek
toprak musalla taşıdır soğuk
yerçekimi dizlerine işler önce
sonra dişleri dökülür birer birer
içkinin hesabını göremez beş parmak
her adımda bir köşetaşıdır yalvarmak
bando gırnata havası ucuz gider
dünyanın huzura daldığı demlerde
şehrin Kara Fatma'sı göbek atar
kalça kıvırır kadehi dolmadan
yaşatırsa sarhoşlar yaşatır bu şehri
kendi kanlarını içerler ama
farkında bile olmadan...

⁂

Korkunun Çarşamba Pazarında orda
ördeğini de bulabilirsin kazını da
istersen ellerini de satabilirsin
güneşten çaldığın bir Sonbaharı
ve ömür boyu yitirdiğin yazını da
oy oy kolsuz kalmışın
oy oy gözlerin tekerlenir sokaklarda
oy oy iskelelerde demirle beton
alınterinle perçinleşiyor bak
nedenini düşünme bütün bunların
şimdi düşünmek geçmez paradır
gülmek kendinden geçmekse eğer
ve demir atmaksa sıtmalı limanlara
bilmekliği törpülemektir ağlamak
istersen ördek al, istersen bir kaz
en küçük kemiği midende durur
Seninki doyurmak içindir komşuları
komşuların ördeği tavuğu kazı
senin harmanında yığın savurur...

*
**

Şarkılar hep ters okunur burda
plâk efendiler çoktan kırık
kaldırımlar gerinemez yorgunluktan
göğe merdiven dayar hıçkırık
yeller tarar dökülen saçlarını
dilinden yoksunluğu düşün önce
şarkıların öksüz dualarının öksüz
çektiğin arabalarda senin cesetindir
bayramı düşünme camiyi düşünme hiç
anlarsa küflü kilitler anlar seni
suladığın bir bahçe anlar yaz-kış
üç öğün misafirin olur tuzla biber

üç öğün duasını okursun tarhananın
üç öğün açlık bırakmaz peşini
üç öğün tellersin Allah'ın işini
yatağınla aranız açıktır bilirim
yorgan-döşek kında kılıca benzer
başucunda gürzü andırır yastık
iş saatinde düşünemezsin tümünü
uykusuz çarşılarda çalışır belleğin
ters şarkılara sorarsın soracağını
«Buraya nezaman ayak bastık?»
«Kişiliği bu ağaçlara biz mi astık?»
bunu ne sen bilirsin ne gölgen
aynı havayı çalar Cüce Mıstık...

⁂

Korkunun Çarşamba Pazarında orda
irinli bir sel akar bozbulanık
zemzem çeşmelerin suyudur diyeceksin
varlığını bilenler söyledi bunu
varlığın çöp sepetlerinde kışlar
üşüdün mü ısınamazsın bir lâhza
fosforlu çöpler beş para etmez burda
demir-beton sobalarda ateş var
gücünü senden benden aldılar hep
komşulardaki elektrikli mangallar
barutlar su altında kaldı kafadar
fosfor beş para etmez ıslak baruta
kuru ağaçlara da söz geçiremezsin
su yürütemezsin kuruyan yapraklara
selden bahsetme erkekliğin var
söğütle servinin arası çoktan açık
rengini çoktan unuttu maviyle yeşil
biri doğal yerçekimine minnettar

biri merdiven dayamış enginlere
yıldızlara, güneşe, ay'a hürmetkâr
arabulucuk da sana düşmez ki
nehirlerde susuz kaldı kurbağalar
balıklar karada daldı ilk uykuya
Korkunun Çarşamba Pazarında orda
aynı seller akacak hep bozbulanık
mideler bahardan alışık bu suya...

⁂

hoyrat yeller eser her sezon
maviye keser hükümsüz beldeler
bu renk senin için değildir ki
sen kanallarda ter, yaşamda uşak
sen devşirme ormanların son ağacı
sen varoluş boyu bir soyun vebali
sen veraset duygusu ulu bir soyun
sen ölümü öldürenlerin sultanısın
ama bir ok beklemediğin bir anda
kalbur kalbur edebilir kalbini
ve sen yokluğunu sezdiğin gün
dişlerin nal-mıh keser yazında bile
belleğine işler son buluş burgular
gördüğün dükkân onlarla doludur
onlarla mutludur şehir yargıçları
eşeği-katırı da anlatabilir bunu
tırsa kaldıramazsın yürük atları
oysa ne sen düşersin bebekler gibi
ne de at yuvarlanır toptan farksız
dünya ters döner avucunun içinde
yel değirmenlerinin çarkı bozulmuş
ondan olacak tüm daireler çarksız
barikat kuracak halin mi var yoksa

sonra daha iyisi mi bulunur senden
- öyle eğitilmiş, öyle el-ayak öpen -
matematiğin dilini heceleme boşuna
takvimler duvarlarda kaldı çoktan
duası geçersiz en büyük bir itsin
yeller dallarını kıracak her sezon
eseni de estireni de sen değil misin?

⁂

Korkunun Çarşamba Pazarında orda
balayı şenliğini düşünme yalan
ölümüyle başlar en eski anılar
karanlık gebeliğinde büyük zaman
kötülüğün bir başkası doğar
bir başkasiyle tozar yollarımız
yaşını sormak ayıplık olur anla
yargıçlık sana devredilir zamanla
vur kahpeyi kalenderliğini göster
yaprakların çürümez topraklarda
çiçeklere su akıtır son hükmün
penceren dert yanar duvarlara
saksılar anlar çiçeklerin dilini
sen de tercüman olursun kör-sakat
de bre eleden kavşak yakın
de bre yollar burdan geçer
de bre çağrısı var gerçeklerin
de bre adın yazılsın anıt taşına
düşlerini sergici kıza anlat
saçlarının tellerinde saltanat sürsün
gözlerinde bulamadığın hayat...

⁂

Orda bir mezarlık var uzaklarda
ve mezarlarda güneşleyen kişiliğimiz
ölümü öldürmektir tutukevleri kamplar
ölümden sonra da nişan tahtasıyız
çünkü adımız var tarihimiz var...
gecelerimiz inadına parlaktır orda
gündüzün karanlığı ordan başlar...
mezarlıkta yaşar kardeşliğimiz
darağaçlarına sor, hücrelere sor
zaman Mete'nin kanıdır damarlarda
zaman kuman-kıpçakların gözyaşıdır
okların uçlarında zehir oldu zaman
hunlar avarlar selçuklar ve oğuzlar
ve onurlar tohum gibi savruluyor
çocukları olmasak da bir ananın
makberin bir fatması deli zurna
göbek atan değil yanlış anlamayın
etleri çoktan dökülmüş dökülmesine
sevdası kılıflanmış ön dişlerinde
nutuklar söyler gamdan kederden yana
direnişe destek arar çağın güneşinde
ölümüyle sele dönmüş altay kanı
yasak ve makamsız türkülerce ezgin
gözlüklü bir ozanın peşinde...
köksüz gövdesiz ağaçlar ayakta hep
ölümü yansıtan bulutlarda gariplik
orda bir mezarlık var uzaklarda
Korkunun Çarşamba Pazarına sor
güneşi çekmez çekemez nedense
samanyolundan uzanan yedi renk iplik

⁂

Korkunun Çarşamba Pazarı iyi bil
bir rahatlıktır ölümden sonra

zamanın gebeliği anlatsın bunu
kuş sesi yok bandosundan gayrı
sevdiğim kadınlar göbek atıyor
sizi çağıran olmaz benden gayrı
ben de ordan dönüyorum toz-duman
üstüm başım aman aman
köstebek yuvasını andırır gövdem
kadın memesidir diye uzanma hiç
kana batırma o mırdar ellerini
kanım kanından zehirlenir bu kez
pabucum kayınca ölümü öldürürüm
yollarım da başka dünyalara gitmez
tek dünyalı tek yolumun adı tarih
tarihten gelip tarihe dönmek yeter
miskinlikler kapımı çalmasın artık
artık evrene terkettim düşünmeyi
ve yuh dedim adem yüzlü yamyamlara
yuh dedim çarmıhlara fermanlara yuh
yuh dedim kısır kadınlara yuh
yuh dedim meyvesiz gölgesiz ağaçlara
yuh dedim Korkunun Çarşamba Pazarına
omuzlarımızda cesetimizi taşıyoruz
istersen şairine sor bunu
istersen yazarına...

⁂

Korkunun Çarşamba Pazarında söz
zaman bir filozoftur kürsülerde
selâmı var dilden halden anlayanlara
ölülere sağlık dilekleri var
rengini yitirecekmiş yalvarmalar
baboy çalgılara köçeklere baboy
baboy özgürlüğün dost eline baboy

baboy iki dünyalı yazgılara baboy
baboy kefenlere de tabutlara da...
küçük balıklar büyüklerin peşinde
pireler devleri yutmuş breh deyin
sinekler denizleri kurutmuş breh
Korkunun Çarşamba Pazarında orda
bandosu değişmiş gırnatası değişmiş
yepyeni bir aydınlık doğacakmış
bülbüller ağlayışları terkederek
alayıklık edeceklermiş cesetlerimize
kara fatmalar hep ucunda ipin
saçları savrulur tel direklerinde
vurun kahpeleri beraber vuralım
gam kasavet kalmasın a dostlar
ölenlerin ölmeyen yüreklerinde...

*
**

beni anladınız bilirim anladınız
ben de sizden öğrendim kimliğimi
saman saçlım türküsünü yakıyor
ağaçlara kabuğundan işliyor suyumuz
çoktan uzadı yaprakların yeşil ömrü
saksılardaki çiçeklerin düğünü var
kurulan Korkunun Çarşamba Pazarı
velveleler içinde zelzeleler içinde
mermi peşine düştü atomlu aygıtlar
yalvarmalar küf-pas tutmuş orda bak
cesetlerimizle büyüttüğümüz dünya
itoğullarına iğne yurdundan dar
Moskova Pekin Pırag üçgeni açısız
kin sularında kürek çekiyor Sofya
Dobruca, Deliorman ve Gerlova ve Tozluk
ve Rodoplardır işaret parmağında itin

yeni çağ ölüm selinde yaprak yaprak
100 yıl sonra başka bir dünya doğuyor
ölen gerçekler ferman okuyor itlere
dikenleri gölgesiyle boğuyor kavak
biz geliyoruz ordan tarih tarih
uçurumlar, girdaplar yol verin bize
yellerin beraberliği var bu akında
adımızı sormayın ulemalar söylesin
sahnemiz oldu en uzak yıldızlar
perdeler de kalkacak yakında...

*
**

Korkunun Çarşamba Pazarı derler
tarihte tarihin tarihe seslenişi
ve aptallığın iskeleti aptal olmasına
en aptal ayılardan da farkı yok
düzme yazgılara şeytanlarca gülen
kulak verin orhun selenga sularına
baykal gölüne dalga dalga dökülen
nütron atlarım var artık yarışta
uyan ey kahpe uygarlık uyan uyan
öcünü almak için emir bekliyor
Mete, Çiçi, Balamir, Atilla, Bayan...
ve tarihle açıksa aranız bu malûm
Bozkurt masallarını dinleyiverin
aslan sütü emziren duvaklı bacım
ana karnında erliği öğrenen kardeşim
dağlara çıkanlar arasındadır yerin
bayraklarda sen putlaştırdın O'nu
çadırlarının tepesine diktin başını
İl Han'ın Tukuz adlı muzaffer yeğeni
orda Ergenekon'da şenlikler yapıyor
sen de sağlığını görüyorsun baboy

demir eritip silâh-ok yapıyorsun
düşmanın boyun eğiyor son hesap
şimdi yoksun ama ne çare yoksun
yaşayamadığın günlerini arıyorsun
çoktan kapandı o büyülü eski kitap
ama bilirsin bilirsin bilirsin işte
Oğuz Kağan er-geç çadırdan çıkacak
okunu atom suyuna sokmuş diyorlar
Ergenekon'dan güzel yurdun olacak
en güzel ülkeler arasında göznuru
cennet bok yesin diyeceksin yanında
yüzün-gözün gülecek mercan mercan
Dede Dumrul anlatıyor bunu...
Korkunun Çarşamba Pazarında orda
kancıkların göbek attığı bir yerde
yeni sergilerde okudum mektubunu...

Kasım-Aralık, 1969
Eskicuma
Turnaovası

GÜNLERİN GAZELİ

(Dert ortağım A.S.'ya)

Zaman çoktan zehirledi aşını
Tehdit çağı oka tuttu başını...

Emdiğin süt acı çıktı burnundan
Silen yoktur gözlerinin yaşını.

Örsle çekiç arasında yazgın var
Gözün gitti çekerlerken kaşını.

Bu Vatanda sana haram yaşamak
Altın yapsan toprağını, taşını...

Dört mevsimde ciğerine işliyor
Özgürlüğün kahpe laser ışını...

Senin için kanal kazmak makbuldür
Düşünmeden yazını ve kışını...

İçin kaynar kazan oldu, bilirim
Med ve cezir ıslasa da dışını...

Peşimizi bırakmayan köpekler
Yüzümüze yapmaktadır çişini...

Efendiler zevk sürerken durmadan
Eşşek olup sen görürsün işini.

Düşman soyu yüreğine saldırır
İnsafsız bir kurt kemirir dişini.

Sana benzer dertlileri sorma hiç
İller gezsen bulamazsın eşini.

Her arzunu oka tutan gündüzler
Karanlığa gömüp gider leşini...

Almak için o tarihsel öcünü
Şeytan soyu boş bırakmaz peşini.

Çavuş diyor: küfretme hiç feleğe
Gün gelir de gerçek eder düşünü.

20 Mart, 1973
Eskicuma

GAZELLERDE AŞK VE KİN

GAZEL No: 1

Kışa erdik, yollarıma halı seren kalmadı
Mutlu zaman sularına göğüs geren kalmadı.

Emellerin kucağında yazdan bir gün ararken
Bin ümitle sevdasından buket deren kalmadı.

Kırlangıçlar kanadında götürdüler kalbimi
Yaralanan yüreğime merhem süren kalmadı.

Ulu dağlar ressamların fırçasında yeşerir
Bu dağlarda arzusuna bir dem eren kalmadı.

Gel sevgilim, kadeh elde geçmelidir bu gece
Senden başka M. Çavuş'a gönül veren kalmadı.

GAZEL No: 2

Yalnızlıktan daha büyük ve yıkıcı zalim yok
Gelsen dahi büyük aşkı paylaşacak halim yok.

Kadeh elde dünya dünya mutlu geçen geceyi
Tatlı dille anlatacak mantığım yok, dilim yok.

Bu gecenin kraliçesi olsan dahi sevgilim
O perişan saçlarını okşayacak elim yok...

Coşkun ırmak sularında kürek çekmek isteme
Sahraları yarıp geçen Nil benzeri selim yok.

Seveceksen Çavuş'unu katıksız sev bu gece
Gülistanda senden başka gülşenim yok, gülüm yok.

Aralık, 1972
Eskicuma

*
**

GAZEL No: 3

Bir zamana eriştik ki yassız durak bulunmaz
Her şeyde bir leke vardır, gönüller pak bulunmaz.

Ben feleğe neyledim ki yeller eser içimde...
Canevimde Ağustos'tan kalma sıcak bulunmaz.

Gördüklerim ucubeyi andırsa da gözümde
Görgümüze dert ortağı candan ocak bulunmaz.

Gözyaşları sularında yüzüp gider ulusum
Sevgisine sevinç katan sakin bucak bulunmaz.

Çavuşoğlu, zaman seni anlamadı, üzülme...
Arama hiç, tek teselli yosma kucak bulunmaz.

GAZEL No: 4

Yaşantının bedbahtıyım, yazı-turam kalmadı
Çoluk-çocuk perperişan, elde param kalmadı.

Derde düştüm cahillerin, sarhoşların okundan
Gece-gündüz kanamayan binbir yaram kalmadı.

Dilde derman arayanlar hep gaflete düştüler
Günün yağma sofrasında bana haram kalmadı.

Kalbimizi kadeh ettik, kanımızı içtiler...
Manda gönü midelere tatlı şıram kalmadı.

Kavgalarla geçen ömrün ortasında boğuldum
Sevincimi tartmak için elde gıram kalmadı.

Kardeş çağı saflarından uzak etti bizleri
Mutluların arasında benim sıram kalmadı...

Çavuşloğlu, «Her kemalin bir zevali var» derler
Beklesek de yastan başka kalbte çıram kalmadı.

Ocak, 1973
Eskicuma

⁂

GAZEL No: 5

Özgürlükte tüm şerleri köye başkan seçtiler
O şerler ki, Hakk'a tapan halkı yerip geçtiler.

Mavzer mavzer darbelerle köylüler kan kusarken
Can alıcı Azrail'i çoktan erip geçtiler.

Başlar yarıp, kollar kıran canavarlar üstelik
Meyhanede kalenderce fetva verip geçtiler...

Bahçemizin gülü bildik oğlanları, kızları
En mendebur hırslariyle yere serip geçtiler.

Kahpe felek bilmem neden yâren bildi onları
Kör şeytana namussuzca buket derip geçtiler.

Çavuş diyor: artık şerler bu ülkede silâhşör
Güçsüz kalan Türkleri şarmıha gerip geçtiler.

GAZEL No: 6

Candan sevip canım dedim, cânan dedim hep O'na
Ne yazık ki, can içinde göremedim cânanı...

Büyük aşkın kapısında açkı oldum, kul oldum
Seher vakti tan içinde göremedim cânanı...

Kahpe çağın oklariyle her tarafım gül açtı
Benden sızan kan içinde göremedim cânanı...

Acı-tatlı savaşlarda düşüp kalktım yıllardır
Şerefli bir an içinde göremedim cânanı...

Sevgisiyle bana destek olur diye beklerken
Ateşli umman içinde göremedim cânanı...

Çavuş diyor: Ben ölünce çocuklarım gam çeker
Yas dolu cihan içinde göremedim cânanı...

Şubat, 1973
Turnaovası, Eskicuma

***

GAZEL No: 7

Cenden kalan alevlerin korundayım her şafak
Yas tuttuğum bizim ilin ateşine gir de bak!

Ben yolunu şaşıran bir Mecnun'uyum dünyanın
Başka çağdan esen yelin ateşine gir de bak.

Yüreğimde sevi midir, kanser midir, bir acı...
Damarlarda coşan selin ateşine gir de bak.

Tüm şerlerin kütüğünde devasız bir kişiyim
İnanmazsan, sahte elin ateşine gir de bak!

Büyük aşktan kalan koru gözyaşlarım söndürdü
Ah etmeden bu gazelin ateşine gir de bak!...

Çavuşoğlu, bu haline bütün dünya yas tutar
Seni seven bir güzelin ateşine gir de bak!

GAZEL No: 8

Ben çağların kölesiyim, bu gerçeği ele sor
Seni bana kavuşturan okşayışı yele sor...

Gözlerinde ışık oldum, aşka döndüm içinde
Nedenini damarlarda coşup taşan sele sor.

Senden kalma ateş oldum, alev alev yanarım
Sularını kuruttuğum ırmaklara, göle sor.

Yollarında mutsuzluğun kederi var kanımda
Bu gerçeği Mecnunların dolaştığı çöle sor.

Dertli Çavuş ateşiyle bir ocağı andırır
İnanmazsan canevimde korlara ve küle sor.

Aralık, 1972
Turnaovası, Eskicuma

*
**

GAZEL No: 9

İstersen gel, gelemezsen üç-beş satır yazı ol
Artık zaman sarrafıyım, geçmişlerin azı ol...

Bu gece ben kırık gönlün şarkısını okurken
Yâr peşinde çöller gezen bir Ferhadın sazı ol.

Sensizliğin ateşinde kül olmak da mutluluk
Arzuların, Şirinlerin gönül açan nazı ol...

Kadeh elde, adın dilde geçmelidir gecemiz
Canevimde yara açan sevinç ya da sızı ol.

Yıllar boyu sana sadık kalamadım, ama Sen
Yokluğundan keder duyan bir Çavuş'un kızı ol.

GAZEL No: 10

Deli gönlüm bir gün olsun rahat nefes almadı
Seviyordum, beni seven yüzde deva kalmadı...

Hayallerin avcusuyum, ceylânımı koğdular
Yeşil dağda, Akbayır'da, düzde deva kalmadı.

İlkbaharın çiçekleri canevimde açarken
Sonbaharda dolu düştü, güzde deva kalmadı.

Son aşkımın bahçesinde bir yosmayı sevmiştim
Saltanatım yıkılınca gözde deva kalmadı...

Büyük sevda kumaş değil delinince dikmeye
Veremli bir hale düştüm, sözde deva kalmadı.

Cennet gibi baba yurdu bir mezarım olacak
Çocuklarım üzülmesin, özde deva kalmadı...

Tutulunca kör-kötürüm bir illetin okuna
Bir zamanlar baş koyduğum dizde deva kalmadı.

Son kadehim boş kalınca hangi yolu tutarım
Çoluk-çocuk gezdiğimiz izde deva kalmadı...

Sevgimizi lekeleyip canavarca gizledin
İyi dinle ve unutma: gizde deva kalmadı...

Mehmet Çavuş sizi melek ve tapınak bilmişti
Yarasını onarmaya sizde deva kalmadı...

GAZEL No: 11

Altın kadeh, elma yanak diyen ozan nerdedir?
Göz yummadan gün doğacak diyen ozan nerdedir?

Ben her gece yalnızlığın pençesinde yaşarken
Bu demlerde tek teselli mektup yazan nerdedir?

Onsuz kalan yatağımda argın-yorgun uyurken
Sevgisiyle, muştusuyle düşler bozan nerdedir?

Dağ başında aşkımızı bahar ettik yıllarca...
Yeşillerden mavi mavi akıp sızan nerdedir?

Yokluğunda her arzuma pırangalar vuruldu
Ağır demir zincirleri gelip çözen nerdedir?

Elem dolu bu yollarda sürünürken çaresiz
Kalbin sevda sularına dalıp yüzen nerdedir?

Ben kavuşma ve mutluluk destanımı yazarken
Ayrılığa, yalnızlığa şarkı düzen nerdedir?

Canevimde seven cânan, can bilmiştim O'nu ben
Şimdi uzak dünyalarda gezip tozan nerdedir?

Temiz aşkın anıtını yüreğime dikmiştim...
Ölü ruhla anıt bozup mezar kazan nerdedir?

Çavuş diyor: Altın kadeh, cana cânan isterim
Bir zamanlar beni seven ahu Süzan nerdedir?

Şubat, 1973
Turnaovası, Eskicuma

⁂

GAZEL No: 12

Övgünde de, yerginde de demet demet savruldum
Benim acı kaderime gülenlerle bir oldun...

Sözlerinde sen her zaman bir savcısın vefasız
Seven kalbi kalbur kalbur delenlerle bir oldun.

Ben günlerin gönül yakan esefiyle yaşarken
Ölüm gibi cumbur cumbur gelenlerle bir oldun.

İlk gecemiz benden farksız olduğunu fısıldar
Ordan kalma emelleri çelenlerle bir oldun.

Ne talihsiz başım varmış, güldürmedin yüzümü
Beni çoktan damgalı kul bilenlerle bir oldun.

Geçmişlere sulanırken yaz yağmuru gözlerim
Zehir dolu bir mendille silenlerle bir oldun.

Geçen günler benden bir şey alıp alıp gidiyor
Canevimde yavaş yavaş ölenlerle bir oldun.

Tek teselli seni bilip sığınmıştım cüssene
Azrail'e uyup da can alanlarla bir oldun...

Şair ruhum yıllar boyu figan edip dururken
Gözyaşımdan taze yoğurt çalanlarla bir oldun.

Hiç nedensiz çelişmeler mutsuzluğa yol açar
Bir muş[1] olup gözyaşıma dalanlarla bir oldun.

Mırdar eller aşkımızı siper etti durmadan
Sevmediğim şeytan soyu falanlarla bir oldun.

Gamdan uzak bir sahilde derde deva ararken
Yıllar boyu bana düşman kalanlarla bir oldun.

Hangi ozan bu cefaya dayanmıştır bir söyle?
Seni gençlik çağlarında bulanlarla bir oldun.

Artık sana yeşil dağda ceylânımsın diyemem
Gülistana aç kurtları salanlarla bir oldun.

Alnıma bak, damgalar var, bunu görüp bilirken
Midelere zehir zehir dolanlarla bir oldun.

Seni cennet bağlarında huri görmek isterken
Kâfirlerin kucağında solanlarla bir oldun.

Kahpe felek bana çoktan haram etti dünyayı
İhanetlik edip zülfün yolanlarla bir oldun.

Çavuş diyor: Üzülme hiç, ölüm kutsal bir umut
Beni zulme kurban eden yalanlarla bir oldun.

Şubat, 1973
Turnaovası, Eskicuma

---

[1] Küçük gezinti vapuru.

RUBAİLER

(Ezibe'ye

1.

Sen Ağustos ateşisin, ben Sonbahar yağmuru
Sen göklerin bulutusun, ben toprağın çamuru,
Sen onsekiz yıllık nadas, ben otuzluk bir pulluk
İkimiz de bir teknenin sakız gibi hamuru...

*
**

2.

Doğa yeşil yaprak olsun, sen damarı, ben suyu
Yeşillerle can veririm doğaya da, sana da...
Doğa hırçın deniz olsun, sen bir sahil, ben dalga
Sen dalgasız olamazsın, sahil lâzım bana da...

*
**

3.

Yüzyıllarca Arzu-Kamber olmamızı istedim
Aşkın sırça kadehine dolmamızı istedim,
Olmayınca, bir gececik bir yastığa baş koyup
Arzu-Kamber sevgisiyle solmamızı istedim...

*
**

4.

«Bir busecik milyon eder» demiş büyük ozanlar
Gıramını göremedim, garip gönlüm ne anlar?..
Her öpüşte gözlerine perde indi, ah çektin
Gizlerine eremedim, garip gönlüm ne anlar?...

*
**

5.

İlkbaharın seli gibi çağlayarak öp beni
Kollarını kollarıma bağlayarak öp beni,
Zaman bize düşman oldu, mutluluğu düşünme
Bu kadere per-perişan ağlayarak öp beni.

⁂

6.

«Dünyamızda Kolomb gibi kâşif yoktur» diyorlar
«Çöller gezen Mecnun'lara cefa haktır» diyorlar,
Yıllar yılı dolaşmadan sende beni keşfettim
«Sevdiğine kavuşanın yüzü paktır» diyorlar...

⁂

7.

Yedinci kat saltanaklık sürdüğüm yer-Cennetim
Yedinci kat ezgi-cefa gördüğüm yer-Cennetim,
Kaşlarını çatma öyle, gam olmasın yüzünde...
Yedinci kat muradıma erdiğim yer-Cennetim.

⁂

8.

İnan gülüm, gecelerin sensizlikten farkı yok
Bu demlerde sevgimizi anlatacak şarkı yok,
Sakın ıslak bulutlara benzemesin gözlerin
Seven gönlüm viranedir, cereyanlı çarkı yok...

⁂

9.

Seni bana kavuşturan yıldız mıdır, Ay mıdır?
Gel gel eden kalem kaşlar oksuz birer yay mıdır?
Gözlerinde ateş sevi tükenmedi yıllardır
Söyle gülüm büyük kalbin sihirli saray mıdır?

⁂

10.
Sen gelince bekâr odam, yaylı yatak gülümser
Sen gelince masamdaki rakı-konyak gülümser,
Doldur gülüm, zehir olsa içeceğim elinden
Sen gelince çifte sarış, kordan dudak gülümser.

⁂

11.

Yedi tuğlu çadırım yok her gecesi dert olan
Büyük aşkı öğret bana, ilk hecesi dert olan,
Yatağıma o turuncu geceliğinle girince
Dizlerine sızı insin, bilmecesi dert olan.

⁂

12.

Tüm gidişler birbirini yankılarmış iyi bil
Artık odam, yaylı yatak ve çiçekler şen değil,
Bende beni bulamadın, bulamazsın, bilirim
Ama sen de gül burcunda bir zamanki sen değil.

⁂

13.

Ömer Hayyam: «Eski şarap, esmer güzel-kor» demiş,
«İnanmazsan meyhaneye, kerhaneye sor...» demiş,
«Aşk ve şarap bahçelerde seyran eder, unutma
İkisi de son hevesle bizi bekliyor» demiş...

⁂

14.

Yazdan kalma türkülerce şehvet dolu ve derin
Çağrısı var gözlerimde geceleyen düşlerin...
Yorgun-argın rüzgârların kucağında gelerek
Sultanı ol sevgimizi heceleyen düşlerin...

⁂

15.

Yaşam demek aşk demektir mukaddes ve tanrısal
Bir gün toprak olsam dahi derinlere kökler sal,
Bir dünyayı iki ettik, iki dünya bir olsun...
Anıların rüzgârında savrulma hiç, bende kal!..

Mart, 1973
Eskicuma, Turnaovası

AĞLAMA YANILMIŞSAM ANILARIMDA

(E.Ç.'ye)

Benden uzak oluşuna üzülürsün yine
mehtap gecelerinde saraylanır anılar
düşünmezsin ayrılığın birleştiren büyüsünü
gözyaşlarında, dudaklarında hep aynı sevi
çiğ öncesi bir gül oturur yanaklarına
kuşlar okur geçen günlerin türküsünü...

Seni çıldırtacak müjdelerim vardı nice
uzun yorucu yollara bağışladım uslarımı
aç kollarını bu kez ben geliyorum işte
gözlerime bir başka bak, bir başka gül
tüm gizleri çözen törenlerin yankısı bu
eski düşleri bırak, ben geliyorum işte...

Niye sustun öyle? Niye bu yabancı bakış?
Büyük bir yenilgeyi andıran düşüncelerde
soluk akşamların taş kesilen öpüşleri,
demek bu dünyanın insanı değilsin artık?
Öteki dünyada bir şehir, bir doktor var
Bir de yolcu etmek o bencil düşleri...

Anladım. Soğuk yeller esmiş o gün bu gün
Yorgun yapraklar düşmüş yeşil dallardan
geyiklerin uykusuna benzer gecelerin,

Tüm kapılar bir bekleyişle açılır sanırdım
kor dudak bekliyordum ocağında yandığım
artık anlamı tükenmiş sözcüklerin hecelerin.

Başka biri kolaçlanmış içine boyluboyunca
nedenini bir gece bilir, bir sokak, bir ev
sonra anılarda büyük kente doğru emekleyiş
Hadi Allah'a ısmarladık, n'olur, ağlama
karanlık günlerde ormana giden yolların
ürperti doğurmasına benzemesin bekleyiş...

25 Nisan, 1966
Eskicuma

DİYECEKLERİM

(Hemşire H. Hanım'a)

Unutma o geceyi... Sana şiirler okudum o gece
Yedinci mevsimden yedi renk çiçekler açtı,
Bilmediğim yıldızlar yanıp söndü gözlerinde
Ardına dek açılınca mutluluğa kapanan kapılar
kimsesiz trotuvarlara dökülürken benliğimiz
iki dünyanın acıları vardı sözlerinde...

Sonra ayrıldık... Kavuşmanın eşiğine varmadan
Kan dolmuş damarlarda korlaşırken sensizliğim
anılar parkında seni yaşadım öyle temiz...
Sensiz doğup sensiz batmasın güneşler, dedim
Yeşil anılar güncelerde sararmasın bir daha
sevenlere yorgan döşek olsun güftemiz...

Seni kazanmak, kaybetmekten beter olacak, anla!
Kayan yıldızların acısına yas tutarken evren
ağlayışın da sevgiden olsun gülüşün gibi...
Tüm şarkılar seni anlatmalı gönül plâklarında
ve seninle özgürlüğüne kavuşunca sevilerim
gidişin de rahatlık bırakmalı gelişin gibi...

Kuşların sevincini düşündüğün var mı baharda?
Gizlerine daldın mı denizde tuzlu dalgaların?
Yaşatacaksan gözlerinde yaşat, güldür beni...
Nice yıldızları vardı göğün, niceler söndü
Zamanla kuruyan dala döneceğini unutma sakın
Öldüreceksen «evet»lerinle öldür beni...

9 Ekim, 1974
Saat : 9-11
Eskicuma

GECELERİN BİRİKTİRDİĞİ

(Bir garson kıza)

Sözde bu yoldan geçmeyecektim bu akşam
bir kadeh atmayacaktım yemek öncesi
yolumu böylesine uzatmıyacaktım sözde
tek sözle «bensiz de içilir» diyordum
bir masa bir koltuk bir kadeh bir kâse
ve bahardan kopma iki göz olmasa burda
beni beklemeseler saat Onikiyi çalanadek
kadehim gönlüm gözlerim dolmasa burda
eski dostlarla başbaşa kalanadek...
bu akşam buraya sürüklemeyecekti yolum
kader dostlarım bulunmasa burda
bir masa bir koltuk bir kadeh bir kâse
sonra maviliğinde yıkandığım iki göz
bir bakış kaş altından beni yorarcasına
bir şiir bir dünya bir ah çekmek her söz
çifte bir gülüş halimi tekrar sorarcasına...

Dolup boşaldı kadeh, boşalıp doldu kadeh
dudağımda alev, içimde kor oldu kadeh...

Dipsiz bir kovaya dönmüşüm halime bak
rakısı yemeği şarabı doyurmuyor beni...
Kavuşmanın ayrılığın saati Onikiyi çalacak
ve ben bir gölge gibi döneceğim odama...

Bir masa bir koltuk ve boş kadehlerle
yılankavi bir yol kalacak ardımda yine
yine aç gireceğim yatağıma yine uykusuz...
Bunu bilmez ki lokantadaki garson kız...
N'olurdu beklediklerimi getirseydi bu gece
aşkiyle dolup boşalsaydı kadeh ve kâseler
gözlerim gibi gönlüm de bir dolsaydı...
O kor gözler o bakış o cilve o endam
«Doydum» diyenedek benim olsaydı...

6 Kasım, 1965
Eskicuma

ELVEDA

«Ben, ilk sevgisini yitirenlerden biri oldum bu dünyada. Sevmiştim: çok derinden, gönülden. Bunu Size bildirmek istemiyordum... Siz daha mı anlamadınız benim Sizi delice sevdiğimi?»

(F.S.'nın mektubundan)

İlk gelişler gidişlerin sonunkine benzer
öteler de var ama dile sığmayan masal
yıldızların yanıp sönüşünde paklık...
Yörüngede gezegenlerin değişik yolu
yerinme, duyuların, sevilerin özdenliğinde
ayrılıştan sonra da eleden berraklık...

O günden başlayışlar yarınlara anılarla
tören gecelerinde ayışığı gözlerde nem
iki damla gülün acısı yine akta...
Elveda, elveda, elveda diyorum, işit
Ağlayamazsın, gözyaşların çoktan tükendi
Başlangıcın sonu da o karanlık durakta.

Nisan, 1966
Osmanpazarı

YALNIZLIK

(Öğrenci F.'ye)

Bir tek güvenim kaldı yalnızlık
Bir tek sevememek sevenleri de
Bir tek kahverenge uzanmak...
Yanılmak, günâhlardan silkinerek
Geceler boyu yolculuktan sonra
avare bir bekleyişle uyanmak...

Bir tek güvenim kaldı yalnızlık
Kadehlerce kırılması gönlümün
ve aşkımın paramparça oluşu,
Matem kuşu ötüyor tüten bacamda
Güneşi balçıkla sıvarcasına
oka tutmayın öten kuşu...

Bir tek güvenim kaldı yalnızlık
Yaprak dökümünü andırması gözyaşımın
bir de tutunduğum dalın kırılması,
Sahte eller uzanıyor benliğime
Sahte bir gülüşle donuyor içim
Can verecek ısı istiyorum, ısı...

Aralık, 1965
Eskicuma

YANIT YERİNE

(Yine F.'ye)

Şekerim diyebilirdim, turnam diyebilirdim
bekleyen yuvacığa konmadın ne çare
ne çare kanatlanmak istedin,
bulmaca çözümünü andırıyordu bakışın
niye körüklemek istemediğin ateşte
Leylâ gibi yanmak istedin?...

Başlıksız şiirlerin düellosuna tutulduk
Şirin'lerle ölçerken çalkanan aşkı
güvensiz bakışlarla örmek istedik,
Karanlıklar aydınlığa terkederken yerini
yapmacık gülüşlerle mutlu bir sonucu
mehtap aynalarında görmek istedik?

Bütün sözlerine inanmıştım, ama bilmedin
sevdayı yorgan-döşek edip bir lâhza
uzanmak istedim boylu boyuna...
Suçlu muyum inanmışsam yalanlarına
kalbimi yaralamışsan soru mermilerinle
kapılmışsam gözlerindeki oyuna?

Birkaç sorun var örsle çekiç arası:
«Bu dünyada kim kimi sevebilir?»
ve «Ne zaman geleceksiniz?»..
Aşkı bunlarla mı ölçmek istediniz yani
İnan, ne yanıtımla ağlayabilecek
ne de suskunluğumla güleceksiniz?

Aralık, 1965
Eskicuma

YALAN SÖYLEDİN

(Yine sana)

Otobüs yolculuğu yapmıştık hani
hani bindiğin durakta kalmıştı anılar
Mendil sallıyordu bir oğlan...
Günâhsız çocuklarca kandım sözlerine
Ama kalbime kök salmak için, bilirim
yalan söyledin o sabah, yalan...

Şehre değildi yolculuğun, değildi
bir şiire akıyordun mavi mavi
yosunlu denizlerce taşkın...
Yalan söyledin o sabah, yalan
Açılmamış güllere benziyordu hani
beni zil-zurna eden aşkın...

Niye bir başkasını seviyordun da
kasaplar gibi ikiye böldün kalbini,
beni yarısiyle avutmak istedin?
Yüzmeyi beceremezken sevda sularında
bakışınla oltalar atarak sahilden
beni yarı aşkınla uyutmak istedin?

Yalanı söyledin o sabah, yalan...
Yarı gönle müşteri etmek istedin beni
Yarısı bir başkasının elinde,
Kılıf olamam ikiye bölünen hançere
Bir tek temennimdir bahtiyarlığın
Gönül avutman sevda selinde...

Aralık, 1965
Osmanpazarı

BEKLEYİŞ

Dolma kaleminizle yazıyorum şiirinizi
Sevdiğinizi bu kalemle mi oranladınız?
Onu bir gönül parçası diye mi verdiniz?
Cansız varlıklarla avutmayın beni kızım
Ellerime pranga vurarak bakışınla
gözlerime perde mi gerdiniz?

İstemiyorum, beni benden eden bu değil
Bir gönül istiyorum çılgınca seven,
çılgınca yanmak istiyorum,
Darılma, sensiz de girebilirim yatağıma
Kollarımı yastık edip bir gece
sevginle uyanmak istiyorum...

*
**

Biliyorum,
gelişin örneği olacak gidişin
ardında şiirin kalacak yalnız
sevginle yanarcasına,
bulutları sıyrılacak göklerin
ve ben bir yolcu olacağım
tüm sözlerine kanarcasına.

Biliyorum,
beni bekleyişlerle avunuyorsun
dudaklarında alev alev yanacak
ilk öpüşün bıraktığı sızı,
Saçlarımdan karanlık bir gecede
bizi bağrına basacak şekerim
sönmek istemeyen Kutup yıldızı.

Aralık, 1965
Eskicuma

SEN BENİMSİN

(Yine E.'ye)

Yakma ceylân, beni yakma uzaktan
Coşkun sular gibi akma uzaktan,
Böyle garip garip bakma uzaktan
Sen benimsin, bülbülümsün, gülümsün.

Mevsim bahar, kalbim coşkun, durma gel
Gece gündüz beni böyle yorma, gel,
Ferhat mıyım, Mecnun muyum sorma gel
Sen benimsin, bülbülümsün, gülümsün.

Bahar bahar sevda dolmuş gözlerin
Sabrı taşan kadeh olmuş gözlerin,
Servi boylum, yolda kalmış gözlerin
Sen benimsin, bülbülümsün, gülümsün.

Bülbül sesin destan okur dilimde
Kalbten kalbe sevda dokur dilimde,
Kırık sazım feryat eder elimde
Sen benimsin, bülbülümsün, gülümsün.

Senin gibi kalem kaşlı görmedim
Nazlı dilber, sırrın nedir ermedim,
Seven çoktu, ama gönül vermedim
Sen benimsin, bülbülümsün, gülümsün.

Deli gönlüm seni arar civanım
Fazla sevda ömre zarar civanım,
Üzme beni, eyle karar, civanım
Sen benimsin, bülbülümsün, gülümsün.

Mayıs, 1970
Eskicuma

HAZİRANBAŞI ŞİİRLERİ
YAHUT İSLİMİYE'DE KAVUŞMAK SANA

(A.'ya selâmlar)

Seni bulmuşsam bu uzak şehirde
ve eline değince tutuşmuşsa elim
ve dudakların ateş olmuşsa dudaklarımda
ve saçlarımda tarağa dönmüşse parmakların
ve dizkapaklarına inmişse yorgunluk
içtenliğini bana sunmak yetersiz...
Şükürler diyeceğin nice nenler var
örneğin, bir yol var 150 kilometreye yakın
yolboyu ağaçları var sevdiğim yeşiliyle
yeşilin gölgesi var seni düşündüğüm
dağların çıkışı inişi var...
Sonra bir şoför var beni sana getiren
ve yollarca düşünmekliğim var seni
kapını çalmaklığım var saat 22'den sonra
seni bulmaklığım var bu uzak şehirde
bana şükretmek yeterli değil, görüyorsun ya,
Sevgime yollar karıştı önce ,
sonra gölgelerinde dinlendiğim ağaçlar,
sonra kapını çaldığım bir karanlık...
Bir tek benim olmadığını anlıyorsun ya?
Sen yolların kızısın her şeyden önce
sonra kapını çaldıran bir gecenin kızısın
Sonra benim olacaksın...

*
**

Dar bir sokakta bir sen, bir ben, bir gece
önce gözler konuşur
sonra yürekler, demiş ozanlar...
Ne büyük bir aldanış...
Gecede ne gözlerini görmek mümkün
ne de şarkısını dinlemek yüreklerin
Şimdi sevgiler ellerde bir sıcaklık
dudaklarda paklık...
«İyi geceler» diyorum sana
ve dar bir sokakta bırakarak sevgimizi
güneşten evvel içine gireceğin
806'ya dönüyorum...
Sokak sokak seni anlatıyorum kaldırımlara
sonra tatlı geceler geçiriyorum yatağımda
sabahları çağıran seninle...

⁂

Yasaklı düşüncelerin sonunda
benim olmaklığın var son hesapta
ama Lora-Yavorov'u unut her şeyden önce
ne sevgimi silâha çevireceğim
ne de silâhımın demirinde arayacağım seni
Şimdi senden uzaklığın yükü var içimde
rüzgârlar ağlarken ağaçların dallarında
ve tutukevini simgelerken yalnızlığım
kalbimde başka bir bahar yeşeriyor...
Kestane ağaçlarım çiçek açtı çoktan
gözlerinin rengini vereceksin onlara
ve dallarım uzarken bambaşka evrenlere
gülüşünle baharı getireceksin onlara...
.....
Bu şiirimi yazarken sana
kahverengi ateşler yandı içimde

tepeleriyle, dağlariyle, ovalariyle uzaklar
beklenen baharımıza uyandı içimde...
sonra benim olacaksın...

⁂

Senden ayrılığım büyük bir mezar
bir ağaçboyu sürmeyen ömrümüz
bu mezara yolcu edecek beni saat dokuzlarda
Seni düşünüyorum her şeyden önce
sevgimin mezarlığına götürmesin yolların
orda çiçeklerim var sana benzeyen
orda fidanlarım var meyve verecek
orda yemyeşil çimenlerim var
çiğneme onları
orası benim sevgi mezarlığım...
Gideceksen saat dokuzlardan sonra git...
Beni bulamayacaksın her şeye karşın...

⁂

806 darmadağın bir yatak
darmadağın tohumlarını topluyoruz aşkımızın
darmadağın bir evrende
umut yağan mavi gecelerden
içime aydınlıklar getirmişsin, mersi...
Bir yılın çözemediği bilmecelerden
tüm gizleri yitirmişsin, mersi...
Sen mi benim olacaksın, ben mi senin?
Cevap verme...
Mozart'ı, Şopen'i dile getiremezsin...
Gözlerindeki kahverengi ateşlere at beni
Ferhat'lar, Mecnun'lar arasına kat beni...
Anla, bulutsuz ve en cömert günlerimiz

gözlerinde kestane dalları gibi gülecek
ve böyle bir demde benim olacağını fısıldıyor
Mefisto'yu şeytanlığından utandıran gerçek...

806 ikinci bir dünyamız oluyor...
Suskunluğumuz uzun sürmese de
tanrının şarkısı bitiyor anlamadan,
mutluluk fışkırırken ahu gözlerin
gecenin mavi Ay ışığında yıkanır sevimiz.
806 Şirin Sultan'ın sarayı olmayacak...
Orası kavuştuğumuz bir bahar...
Orası ayrılık evimiz...

Saat dokuz oluyor... Aşkımızın dokuzu...
Yataktan kalkarak çıkmalıyız sokağa...
Ağlama, uzun sürmemişse Haziran saatlerimiz
Saat dokuzları kutsal bilmelisin kızım...
Ve bir gün unutursan bu düşsel serüvenleri
aynanın başına geçiver, n'olursun,
beni ara salkım söğütü saçlarında
ve dokuz öncelerini yaşa 806'da olmasan da.
Aynanın gizlediği sevgimizi bulacaksın orda
Ben ateşler dünyasında yaşıyacağım
Sen de şiirini yazacaksın bunun gözyaşlarınla.

Orda, bir ıhlamur ağacı kaldı arkamda...
Orda bana eleden bir sen vardın...
Orda, koşut çizgilerin bitiştiği yerde
ayrılığın geleceğini arardın...
Allahaısmarladık...

Haziran, 1978
Eskicuma/İslimiye

(.....)

Günlerden bir Nisan, diyelim
Aynalar paramparça, gözler yaslı
Kendimi bulamıyorum zamanla,
Yeller başka esiyor, biliyor musun
Sonbahar gelmeden döküldü yapraklar
Seni artık sevmiyorum, anla...

Mektuplar, sözler, vaatler yalan
Mutluluk kibrit çöplerinde yanar
Kanadı kırıldı beklediğim kuşun,
Ben, sendeki benliğe vurgunum artık
Saçlarıma çoktan kar yağdı bak
Beş para etmez sevdalı oluşun...

Sonra kimsin, nerelisin, kimi sordun?
Aradığın sokakların numarası yok
Odalarda geceyi andırır ışıklar,
Artık romanlar, şiirler ısıtmaz oldu
Romeo Jüliyet'i çoktan unuttu diyorlar
Teselli etmez alınlardaki kırışıklar.

Kalbim han değil, kervan değil
Uzak türküler açamaz oldu kapımı
Beni artık arama, arama, diyorum,
Ne ben senin olacağım, ne sen benim
Gönül buzlarını eritemezsin gelişinle
Kendi dünyamda kalmak istiyorum.

Yatağın boş kalacakmış, aldırma hiç
Günlerin kara olacakmış, aldırma hiç
Gül benzin solacakmış, aldırma hiç,
Sevenler sevenlerin olmadı, olmıyacak
Kurtla kuzunun dostluğu bir masal
Uyuyan kuşu uyandırma, kaldırma hiç.

Günlerden bir Nisan, diyelim...
Sevgini, bağlılığını yarına bırak
Kendini bir başka gerçekle avut,
Hani bir kentte buluşacaktık bir gün
Hani dudaklardan mutluluk emecektik
Beni artık unut, unut, unut...

1 Nisan, 1971
Eskicuma

KUŞKULU SEVGİ

(Şaire Hr. Hanım'a)

Odama kuşkularla dönüyorum yine
günün bu saatlerinde orda
yeşiller arası bir daldan
kuşkularla havalanıyor iki güvercin
dudakları habire titriyor
tamamlama sınavına giden öğrenci kızın
saksımdaki fesleğen tohumları
sancılarla yarıyor toprağı
salıncaktaki oğlum sabah güneşinden evvel
kuşkularla açıyor gözlerini
bulutlar çekilmedi gökyüzünden
uçak yolculuğu yapmak olanaksız şimdi
bilirim içi içine sığmaz yolcuların
ya şiir yazmalıyım böyle bir günde
yahut yapraklarını karıştırmalıyım
sayfaları sararmış bir kitabın
biraz yorulmakla kovmalıyım korkuyu

Şekspir'le başbaşa verdiğim bu anda
Monteskü'yle giriyorsun bakımsız odama
buyurun, oturun...
ama söyleyin, neden kovmak istediğim korku
gözlerime saldırıyor sizi gördüm göreli
tetikte bir parmak oluyor
sevdalı mıyım farkına varmadan
Arzu ile Kamber'den bekliyeceğim cevabını
sen de söyleyebilirsin yani
seveceksen kuşkularımla sev beni
söz senin...

18 Haziran 1976
Eskicuma

MART GÜLDESTESİ'NDEN
SAKLAMBAÇ

(P K.'ye)

Yunus Emre sevda mevsimi dedi bahara
ben kiraz mevsimidir diyeceğim gelen
ama bilmem delişmem bir kız
Feride misali hangi kiraza tırmanacak
bilmem nice başlıyacak saklambaçlar
kim kimi arayıp bulacak...

Biz de saklambaç oynuyoruz yörüngesiz
ben bende Kâmuran'ı buldum çoktan
sen Feride'yi arıyorsun tek teselli
oysa Feride çoktan uyandı mavi geceden
çoktan terketti karanlık düşleri
yelken açıyor sütbeyazı limanlara
ve kürek çekiyor sevda sularında
Kâmuran'a kavuşabilir mi
kavuşamaz mı bilmem
orasını falcılara sor...
saklambaç uzun sürecek kiraz mevsimi
arılar bal toplarken çiçeklerden
Yunus Emre'nin sevda mevsimi baharında
Kâmuran da Feride'yi arıyor....

Eskicuma
Mart, 1966

YIKILAN KÖŞK

Elektronik makineleri ve kibernetik
ne eder ki düşündüğün var mı hiç
sarabilirler mi sarışın misali
dilsize dil verebilirler mi
sen de dilsiz değil, miydin o gün
konuşmanın da sansürü varmış meğer
elektronik makine ve kibernetik
ve bir taş parçası sanmıştım seni
oysa ağlıyordun
demek ayıktın...
susmaklığın yanmaklığın köşkünü
bir «evet»le yıktın...

*
**

Birer makineyi andırıyorsak
«evet»ler makineleri çalıştıran motör
çoktan unuttum günlerin adını
Pazar «evet», Pazartesi «evet»...
«evet» falcının bile ilk sözü
bir dal yeşeriyor «evet»le
güneş «evet»le doğup «evet»le batıyor
şimdi romanların şiirlerin anlatamadığını
biliyor musun
«evet»ler anlatıyor.

Eskicuma
Mart, 1966

. ÇAĞRIŞIMLI DİZELER
(Dörtgen Akrostiş)

Bir çağrım var: Aşk ve kin tetikte yaY
Uğrunda can vermek mukaddes bir YasA
Lekeli onurlardan doğunca ilk güneŞ
Gücümüzle sarmaş-dolaş olacak tasA
Acılı evreni terkederken keder ve yaS
Rüzgârlar taşıyacak bu mutlu şarkıyI
Akılcı bir uygarlığa başlarken akıN...

Ölenler de bizimle olacak tabut tabuT
Lavanta çiçeğim simgeleyecek bu öyküyÜ
Ülkücü çağrılarla demir atarken seheR
Mutluluk şarkımız dünyaları dolaşacaK.

Eskicuma, 1982
(Sanatoryumda yazılmıştır)

EFKÂRLI ŞİİR
(Dörtgen Akrostiş)

SON ŞİİRLERİMİN UMUT DOLU SON SÖZLERİ
Aşkım kadar yaşamlıdır rahatlık vereN
Veraset duygusu anlam katar saçlarımA
Alın kırışıklarımda renk renk yeşereN
Şiirler artık direnişe, baruta muhtaÇ
Tutkularda kol gezerken yaşam ve umuT
Ağıt yerine erlik öğretmeliyiz çocuklarA.

Tanrıça gülüşler gözlerde bulut buluT
Ünlemli bir evrende kan bürür her gözÜ
Rüzgârlarca rahatlık taşırken şarkılaR
KUŞKULU BAŞLANGICIN MUTLU SONU OLACAK!

Turnaovası/Eskicuma
25 Mayıs 1974
Akbayır

KIRIK YAŞAM

(Şair N.H.'ya)

Her gece bir dünya yaratıyorum göznuru
göğe maviler saçıyorum, toprağa yeşiller
yetmişyedi renk açıyor saksı çiçeklerim,
Sabah güneşiyle paramparça oluyor bu dünya
kapımı feryatlar çalıyor, ölüm çalıyor
odamı terkediyor düşlenen gerçeklerim.

Her gün bir dünya arıyorum kuşkudan uzak
Yüzlerde tebessüm olsun diyorum güngüneşli
Gözlerde sevinç ve huzur ve hayat,
bacamda eksik olmuyor baykuş sesi geceleri
gözdağı ve ölümdür yine kapımı çalan
içimde zehir oluyor odamı saran bulut.

Turnaovası
8 Ağustos 1982
Gece saat: 1-2

NOTLARIMIZ :

1. Eskicuma — Bulgaristan'ın Kuzeydoğusunda, Türklerin çoğunluğu oluşturduğu bir vilâyet merkezidir. 1934-1938 yıllarında Türk adları taşıyan bütün kent ve köy, ova, orman, ırmak ve yörelerin Bulgarlaştırıldığı bir dönemde, Osmanlılar zamanında büyük stratejik önemi olan Eskicuma'ya da «Tırgovişte» adı verilmiştir. Batı'sında olmasına rağmen, büsbütün Türklü Gerlova yalısının il merkezidir. Şumnu ve Razgrat'la bir üçgen oluşturur. Orta çağlarda ticareti ve büyük fuariyle, okul, cami, mescit, türbe, tekke v.s. Osmanlı-Türk eserleriyle ün yapmıştır. Soydaşlarım, 9 yüzyıl Türk olarak varlıklarını sürdürmüş, fakat 1985 yılı Ocak ayında ırkçı Bulgar rejiminin gadrine uğramış ve çağdışı engizisyonlardan sonra Bulgarlaştırılmışlardır.

2. Turnaovası, doğup büyüdüğüm 550 hanelik bir Türk köyüdür. Gerlova yalısının Kuzeyinde, Eskicuma'nın 20 km. Kuzeydoğusunda bulunur. «Dağyolu Altı» ve «Meşelik» mezarlıklarında yapılan araştırmalar, Osmanlılardan çok daha önce Gacal ve Çıtak Türklerinin, devamla Yörük Türkleri ve Anadolu Türklerinin buralarda yurtlandıklarını kanıtlamıştır. Köyümün adı daha sonra (1936 yılında) «dikenlik» anlamına gelen «Tırnovtsa» olmuştur. 9 yüzyıl Türk olarak varlığını sürdüren ve millî onurunu lekeletmeyen

köydeşlerim 1985 yılı Ocak ayında silâh gücüyle Bulgarlaştırılmış, hak ve özgürlükleri gaspedilmiştir.

3. Sayfa: 1. Rumeli «Romaeli» anlamındadır. Genelde, Doğuda Karadeniz'e, Batıda Adriyatik denizine, Kuzeyde Karpat dağlarından Macaristan topraklarına, Güneyde de Akdeniz'e kadar uzanan ve zamanla Roma'lıların eli altında kalan topraktır. Daha somut olarak, Osmanlıların Avrupa'da (Balkan'larda) egemenlik alanına verilen toplu bir addır. Dar anlamı, şiirde de olduğu gibi, Bulgaristan toprağıdır. Yabancılar, daha fazla, çok sayıda azınlığın yaşaması nedeniyle, Bulgaristan yerine «Rumeli» demekle yetinirler. Bu topraklarda yurtlanan Türkler, günümüze kadar Türklüklerini sürdürmüşlerdir. Dillerine dokunulmamışsa da, Bulgaristan Türkleri 1984 yılı sonunda ve 1985 yılı Ocak ayında silâh gücüyle Bulgarlaştırılmış, her türlü hakları çiğnenmiştir.

4. Sayfa: 8. Penü Penev Bulgarların genç kuşak ozanlarındandır. 1950-1960 yıllarında şiirde şöhret yapmış, lâkin ırkçı parti siyasetine ters düşmesi yüzünden ağır baskılara tabi tutulmuş, sonunda intihar etmek zorunda kalmıştır. Daha sonraları temize çıkmış olmasına rağmen, Bulgar edebiyatının büyük kayıplarındandır.

5. Sayfa: 10. «Rodoplar», «Soğukpınar» — Rodoplar, Bulgaristan'ın Güneyinde uzanan sıradağların adıdır. Soğukpınar köyü de Kırcali vilâyetine bağlı, Arda nehrinin geçtiği yerde bulunan bir köy adıdır. Bu köyün yeni adı «Studen Kladenets»tir. Temiz bir Türk köyüdür. Otonom Türk bölgesi bilinen Rodoplar da 1984 yılı Kasım ve Aralık aylarında barbarca Bulgarlaştırılmış, soydaşlarımızın bütün hakları gaspedilmiştir.

6. Sayfa: 12. Türk boylarından olan Kuman-Kıpçak Türklerinin bir kısmı daha XI. yüzyılda Bulgaristan topraklarına yerleşmişlerdir. Zamanla onlara Çepni, Lezgi ve Hoten Türkleri de karışmışlardır. Sukatılmamış Türklerden sayılan Kuman-Kıpçaklara (Pomak Türkleri), her zaman Türkleri desteklemeleri, onlara yardım etmeleri sebebiyle, «yardımcı» anlamına gelen «Pomagaçi», yani «Pomak» adı verilmiştir. Osmanlılardan önce ve sonra, bilhassa Yıldırım Bayezit zamanında Rodoplara çok sayıda Yörük Türkü de göç etmiştir. 1.000.000 Pomak Türkü 1970'lerden sonra, diğerleri ise 1982, hususen 1984 yılı sonlarında silâh gücüyle Bulgarlaştırılmış, tepki gösterenler kurşuna dizilmiş, tutukevlerine ve bilinmeyen yerlere sürülmüşlerdir.

Bulgaristan'da 340.000 dolayında, Oğuzlardan (Guz) sayılan Gagavuz yaşar. Bu ortodoks Türklerin de dilleri, gelenekleri yasaklanmış, soykırımına uğramışlardır.

7. Sayfa: 16 (Bak: s. 12). Genellikle Rodoplarda yaşıyan Pomak Türkleri 1960 sonlarında, arttırılan maddî ve manevî baskılar sonucu «güneşli havada doluya tutulmuş», bir kısmı Türklüklerini koruma amaciyle Kuzeydoğu Bulgaristan'a, Türklerin yaşadıkları Deliorman, Dobruca, Gerlova yörelerine göç etmek mecburiyetinde kalmışlarsa da, 1970-1974 yıllarında ırkçı Panbulgarizmin kurbanları olmuşlardır.

8. Sayfa: 23. Şair Ahmet Emin, Bulgaristan'ın en genç ve çok verimli bir şairidir. Birkaç kez görevden alınmış, dayaktan geçirilmiş, sokağa atılmıştır. Yüksek öğrenimli olmasına rağmen, doğup-büyüdüğü Krepça köyünde (Eskicuma ili) öğretmenlik yapmış, lâkin soykırımı sırasında bilinmeyen yere sürülmüş-

tür. Şiirleri yabancı dillere de çevrilen Ahmet Emin de Panbulgarizmin kurbanı olmuştur.

9. Sayfa: 31. Recep Küpçü, Bulgaristan Türkleri edebiyatının en belirgin bir şairidir. Her zaman ve her yerde büyük sanatı ve Türklüğü savunduğu için tekrar tekrar görevden alınmış, perperişanlığa terkedilmiş, nihayet 1976 yrlı Nisanında canavarca öldürülmüştür. 42 yıllık ömrünün 25 yılını şiire adayan Recep Küpçü'nün yayınlanmış birkaç şiir kitabı ve basıma hazır bir romanı kalmıştır. Mezarı Burgaz'dadır. Merhum şairimizin adı, ölümünden sonra Bulgarlaştırılmış, eserlerinin okunması yasaklanmıştır.

10. Sayfa: 32. Şair Mehmet Müzekkâ Con, Bulgaristan Türk edebiyatının en yaşlı temsilcisidir. Halk şairi olarak ün yapmıştır. 19. yüzyılın sonlarında doğmuş, Silistre'nin Kamerler (Zaritsa) köyünde yaşamış, 1930'lardan sonra, şair Aliosman Ayrantok ve diğerlerle beraber Silistre'de «Çardak» gazetesini çıkarmıştır. Sosyalizm döneminde birkaç defa tutukevine sürülmüştür. Yayınladığı iki şiir kitabı, Türkçe'nin yasaklanmasından sonra toplatılmıştır. 3 Nisan 1974 tarihinde vefat eden Mehmet Con'un da 1985 yılı Ocak ayında ismi değiştirilmiş ve kütüklere Mitko Conev olarak kaydedilmiştir.

11. Sayfa: 34. Akrostiş'in denenmiş ve bana özgü biçimidir. Bu tür şiirlerin yukarıdan aşağı ilk ve son harfleri ana fikri dile getirir. Sözkonusu şiir, Politbüro'nun ırkçı ve asimilasyonu amaçlayan Kararlarından sonra yazılmış olup «BULGARİSTAN'DA MİLLÎ BASKI VAR» cümlesi okunur.

12. Sayfa: 39. Aydınlatmalar şiirden sonra yapılmıştır.

13. Sayfa: 42. Bulgaristan'da anarşik eylemlerin, Türklere karşı çağdışı baskıların ağır bastığı bir dönemin ürünüdür.

14. Sayfa: 54'ten 65'e kadar. Türk şiiri nazım şekillerinin /Kaside, gazel, mesnevi, rubai v.b./ eleştirme konusu olduğu bir dönemde yazılmıştırlar. Amaç, aşkla beraber gönül kırıklığını, rahatsızlıkları, her türlü baskıyı anlatmak olmuştur.

15. Sayfa: 74. İslimiye, Bulgairstan'ın Doğusunda, Kocabalkan'ın Güneyinde bir vilâyet merkezidir.

16. Sayfa: 125. Dörtgen akrostiş'in anlamı: her dizenin ilk ve son harfleri yukarıdan aşağıya okununca şu anlamı verir: BULGARLARA ÖLÜM/YAŞASIN TÜRK.

17. Sayfa: 126. Bu akrostiş'in önce ilk dizesi, sonra her dizenin ilk ve son harfleri ve son dize okununca şu anlamı verir: Son şiirlerimin umut dolu son sözleri/Savaşta Türk/İnançta Türk/Kuşkulu başlangıcın mutlu sonu olacak!

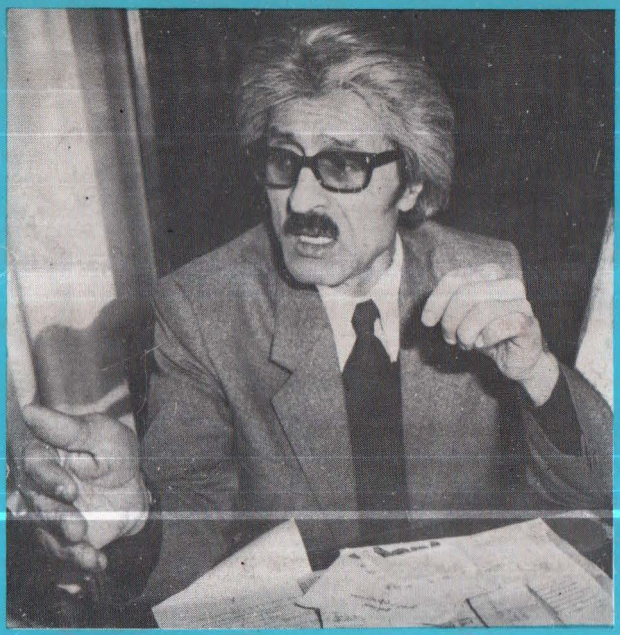

Bulgaristan'dan iltica eden Mehmet Çavuş, Eskicuma'ya bağlı, otonom Türk bölgesi Gerlova'nın en büyük Türk köyü Turnaovası doğumludur. Sofya Üniversitesi'nin Türkoloji bölümünü bitirince, ikinci yüksek öğrenimini Tarih-Felsefe Fakültesi'nde sürdürmüştür. 22 yıl gazeteciliği döneminde ayrıca, Sofya Radyosunda spikerlik, çevirmenlik ve edebiyat sorunları danışmanlığı da yapmıştır. "Yılların Serenadı", "Yol Verin", "Ölümden Sonra Yaşıyanlar" adlı 2 şiir kitabı ve bir dökümenter yapıtı bulunan Mehmet Çavuş'un birkaç çeviri eseri, gazete ve dergilerde yayınlanmış eleştiri ve denemeleri, birkaç destanı, yüzlerce şiiri vardır. Bunların bir bölümü yabancı dillere de tercüme edilmiştir.

Mehmet Çavuş sanat anlayışını şöyle noktalamaktadır: "Şürlerimin kökleri, atalarımızın 9 yüzyıl önce yurtlandığı Gerlova ve köyümdür. Dili ve diniyle, örf ve âdetleriyle Türk olan kardeşlerim silâh gücüyle Bulgarlaştırılınca, şür ağacının dallarından oluk oluk gözyaşları akmaya başladı. Daha başlangıçta ırkçı rejimin soykırımı politikasına ters düşmekliğim nedeniyle yıllarca perişanlığa terkedildim ve nihayet 1982 yılı sonunda sınır dışı edilerek, Anayurda kavuştum. Şiirlerim ve düzyazılarımla Bulgaristan'daki soydaşlarımın alınan haklarını savunmada benim de katkım olursa kendimi mutlu hissedeceğim."

FİYATI: 400 TL